

12-11

қисқа рақамли («Ишонч телефони»), яъни «Call-center»га мамлакатимизнинг турли ҳудудларида, олис ва чекка қишлоқларида яшаётган хотин-қизлар ўз муаммолари бўйича исталган вақтда мурожаат қилишлари мумкин.

Юрт тараққиёти йўлида бирлашайлик!

Ishonch

2021 йил
14 июль чоршанба
№ 89-90 (4530)

Алишер Навоий

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган • www.ishonch.uz • e-mail: ishonch1991@yandex.uz

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

ҚУРБОН ҲАЙИТИНИ НИШОНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Муборак Қурбон ҳайитининг халқимизга хос бўлган инсонпарварлик, меҳр-оқибат, саховат ва ўзаро ҳамжиҳатлик каби фазилатларни қарор топтиришдаги муҳим аҳамиятини эътиборга олиб ҳамда миллий-диний қадриятларимизни улуғлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг 2021 йилда Қурбон ҳайитининг биринчи куни **20 июль – сешанбага** тўғри келиши ҳақида қабул қилган қарорини инобатга олиб, мамлакатимизда 2021 йил **20 июль** куни Қурбон ҳайити байрами эътиб белгилансин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 10 майдаги «Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 3 декабрдаги «2021 йилда расмий саналарни нишонлаш даврида қўшимча ишланмайдиган кунларни белгилаш ва дам олиш кунларини кўчириш тўғрисида»ги ПФ-6122-сон Фармонида ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги ПФ-6222-сон Фармони билан 2021 йил **21-22 июль кунлари ҳам дам олиш**

кунлари сифатида белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги ҳамда жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда Қурбон ҳайитини **қарантин талабларига амал қилган ҳолда** халқимизнинг миллий ва диний анъаналарига мос равишда оила даврасида ўтказиш афзаллиги ҳақида кенг тушунтириш ишларини амалга оширсин.

3. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Қурбон ҳайитини нишонлаш билан боғлиқ тадбирларни ёритиш тавсия этилсин.

4. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазир А.Н.Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2021 йил 13 июль

Кун нафаси

15-16 июль кунлари Тошкентда бўлиб ўтадиган «Марказий ва Жанубий Осиё: минтақавий ўзаро боғлиқлик. Таҳдид ва имкониятлар» мавзусидаги халқаро конференцияда иштирок этиш учун мамлакатимизга келаётган Туркия ташқи ишлар вазирлиги Мевлут Чавушўғлу ўз сафарини Фарғонадан бошлайди.

Тошкент давлат шарқшунослик университетида Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Халқ дипломатияси маркази билан ҳамкорликда «Ўзбекистон-Покистон: минтақавий ўзаро боғлиқликнинг бугунги ҳолати ва истиқболлари» мавзусида чет эллик экспертлар иштирокида онлайн давра суҳбати ташкил этилди.

Ташқи меҳнат миграцияси агентлигида Туркиянинг «Vatan Dışişleri Bakanlığı» консалтинг компанияси раҳбарияти билан учрашув ўтказилди.

Ташқи меҳнат миграцияси агентлигида Германия халқаро ҳамкорлик жамияти (GIZ) вакиллари билан учрашув ташкил этилди.

Россиянинг Афғонистондаги дипломатлари Ўзбекистонга қўчириб ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг инвестициялар ва ташқи иқтисодий масалалари бўйича ўринбосари – Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги С.Умурзоқов бошчилигидаги вазирликлар, идоралар, тармоқ бирлашмалари ва тижорат банклари раҳбарларидан иборат ишчи гуруҳ Жиззах ва Сирдарё вилоятлари комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг ҳозирги ҳолатини ўрганиш ва мазкур ҳудудларни янада рағбатлантириш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш учун вилоятларда бўлди.

Пойтахтимиздаги «International Hotel Tashkent» меҳмонхонасида мамлакатимизда қурилиш материалларини ишлаб чиқариш салоҳиятини ривожлантириш масалаларига бағишланган бизнес-форум бўлиб ўтди.

Корея Республикасининг Хан-күк хорижий тиллар университетида таҳсил олаётган Ўзбекистонлик талаба Дилшоджон Акбаров корейс ўқувчилари учун ўзбек тили дарслигини яратди. Нашрдан чиққан мазкур китоб тилимиз тарихида ўзбек муаллифи томонидан корейс тилида ёзилган биринчи дарслиқдир.

Миллий гвардия Бухоро вилояти бўйича бошқармаси томонидан Бухоро шаҳрининг марказий кўчалари бўйлаб, дам олиш масканлари ва сайилгоҳларда назорат олиб бориш мақсадида отлик патруль хизмати йўлга қўйилди.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

ЎЗИНГИЗНИ АСРАНГ – ДУНЁНИ АСРАЙСИЗ!

Кун даъвати

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра, дунёда коронавирус инфекциясини юқтирганлар сони **186 миллион 638 мингдан ортиқни** ташкил этмоқда, шундан **4 миллион 035 мингдан зиёд киши** вафот этган.

Мамлакатимизда пандемияга қарши курашиш бўйича кенг кўламдаги чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Аслида биз ушбу саъй-ҳаракатларга ўзимизни асрашимиз, карантин қоидаларига амал қилишимиз билан ҳисса қўшмоғимиз лозим. Шунда ковид марказларига ҳам, махсус шифохоналарга ҳам эҳтиёж камаяди, бўлган-бўлмаган мишмишларга ҳам сабаб қолмайди. Ҳар кимнинг саломатлиги ўз қўлида эканини унутмаслигимиз керак. Ўзингизни асранг, шунда ўзгаларни ҳам, оламни ҳам асрашга ҳисса қўшган бўласиз!

MARKAZIY VA JANUBIY OSIYO 2021
15-16 IYUL, TOSHKENT

Афғонистон можароси ва Янги Ўзбекистон:

ЭСКИ МУАММОГА ЯНГИЧА ЁНДАШУВ

> 4-5

Фарғона
вилояти

ЙИҚИЛМАСА, ҲИСОБ ЭМАС(МИ)?

«Ҳар гал шамол турса, юрак ҳовучлаб ўтирамин. Ишқилиб, симёғоч ағанаб тушмасин-да», дея мурожаат қилади Данғара туманининг Эшонбобо қишлоғида яшовчи аҳоли вакиллари.

Чиндан ҳам, симёғочларнинг таги чириб, зўрға ўзини тугиб турибди. Қишлоқдаги ёши катталарнинг айтишича, кўчадаги симёғочлар 80-йиллардан олдин ўрнатилган экан. Шу давр мобайнида бирор киши келиб, «бу симёғоч «умрини ўтаб бўлибди, «янгисига алмаштириш лозим», деган эмас.

Шу ўринда савол туғилади: соҳа

вакиллари томонидан симёғочларнинг ҳолати, унинг хавфсизлиги ўрганиб бориладими? Ёки симёғочлар фақат ағанаб тушсагина, янгисига алмаштириладими?

Умид қиламизки, омонат турган бу симёғочлар соҳа вакиллари билан эътиборидан четда қолмайди.

Жамшид ЭРГАШЕВ,
«ISHONCH»

«Ishonch» кўзгуси

ЭНЕРГЕТИКА ВАЗИРИГА ОЧИҚ САВОЛЛАР

– Энергетика вазирлиги бундан анча олдин «...Эски ускуналар, шунчаки, янги қувватларга бардош бера олмайди. Бу эса бугунги кунда 25 йилдан ортиқ вақт давомида энергетика тизимининг ҳолатига етарлича эътибор берилмагани натижасидир», дея баёнот берганди.

Маълумки, сўнги вақтларда республикамизнинг жамики ҳудудларида бунёдкорлик ишлари жадал суръатларда давом этмоқда. Янги иншоотларнинг деярли барчаси аввалги эски подстанцияларга уланмоқда. Бу маълум вақт ўтгач, вазиятни янада мураккаблаштирмайдими?

– «Олдингидек куз-қиш мавсуми деган тушунчадан воз кечдик. Чунки ёз ойларида ҳам ишлатилаётган совитиш тизими ҳисобига иссиқ даврда талаб ҳам «пик» бўляпти. Ажратилган маблағлар ҳисобига бу йилдан бошлаб зарур талабни қондира оладиган бўламиз...».

Юқоридаги ваъда жорий йилнинг 24 март куни берилган эди. У пайтларда чекка қишлоқларда электр токи ўчиши одатий ҳол ҳисобланарди. Ёз тобора забтига олаётган айни кезларда эса бундай нохушлиқлар ҳатто пойтахтда ҳам тез-тез кузатилмоқда.

Хўш, ўтган давр мобайнида соҳага қанча маблағ ажратилди ва унинг ҳисобидан қандай ишлар амалга оширилди? Модомики, ўзини айтганимизга, тизимга катта маблағ ажратилаётган экан, нима учун вазият ўнганмаяпти? Нега кун сайин баттар оғирлашмоқда? Тизимдаги муам-

молар қачонгача мавсумий шароит билан изоҳланади? Сирасини айтганда, жорий йилдан электр таъминоти узлуксиз бўлиши ҳақида берилган ваъдалар ўз тасдиғини топмади. Сиз бундан қандай изоҳлайсиз?

– Охириги вақтларда аҳоли хонадонларига ўрнатилаётган янги ҳисоблагичлардан кўпчилик нозрози бўляпти. Масалан, янги тартибга биноан, баъзи фуқароларнинг маблағи тугагунча у автоматик равишда электр таъминотидан узилмоқда (баъзан электр ҳақини ортиғи билан тўлаб қўйганларнинг ҳисоблагичлари ҳам шу тарзда ўчириб қўйилапти).

Истеъмомчи қарзини тўлаб, тизимга қайта улангунга қадар эса бир, гоҳида икки-уч кун кетяпти. Аслида бу муаммо электр ҳақи тўланган заҳотиёқ бартарарф этилиши керак эмасми? Умуман олганда, янги тизим нималарга асосланиб ишга туширилган?

Чекка ҳудудлар эътибордан четда эмас

– «Аёллар дафтари» номигагина тузилмаган экан, – дейди Зирагул Қўзиева. – «Рўйхатга олингансиз», дейишганда, «Нима

Раҳматжон ҒАҒҒОРОВ
«Farg'ona IEM» АЖ матбуот
корrespondenti
котиби

Фаргона
вилояти

Тўғри, дастур доирасида қишлоққа 4 километр узунликда ичимлик суви тармоғи тортилган. Лекин ундан сутка давомида атиги бир соатгина оби-ҳаёт оқади. Шу боис, маҳаллий аҳоли кундалик эҳтиёжи учун зарур бўлган бебаҳо неъматни қўшни қишлоқлардан ташиб келтиришга мажбур.

– Қишлоғимиз «Обод қишлоқ» дастуридан ўрин олганини эшитиб, роса қувонгандик, – дейди Рисолатхон Камолова. – Чунки эски симёғочлар янгиланади, лой кўчалар асфальтланади, ичимлик суви муаммоси барҳам топади, деб ўйлагандик. Афсуски, ўйлаганимизнинг бирортаси ҳам амалга ошмади. Шунинг учун ҳам жорий йилнинг март ойида Данғара тумани ҳокими қабулига кириб, дардимизни айтдик. Раҳбар тегишли ташкилотлар вакилларига муаммони ўрганиш ва ҳал этиш юзасидан топшириқлар берди. Кўп ўтмай, масъуллар қишлоғимизга келиб, ҳақиқий аҳвол билан танишдилар. Аммо амалда заррача ўзгариш бўлмади, ҳаммаси эски ҳам-

мом, эски тослигича қолиб кетди. Баъзи кишиларнинг қўшимча қилишларича, ўшанда масъуллар «Кўчаларингизга шағал ётқизсангизлар, асфальтлаб берамиз», дейишган экан. Бу гапга ишонган маҳалла аҳли пул йиғиб, кўчаларга шағал тўқишган, лекин асфальтдан ҳали-ҳануз дарак йўқ. – Кўчамиз бўйлаб ўтган қувурдан сутка давомида 23 соат сув келмайди, – дейди Муқаддам Мавлонова. – Оқибатда уни 1,5-2 чакирим наридаги бошқа қишлоқлардан ташиб келяпмиз. Бунинг учун ортиқча вақт, куч ва маблағ сарфлаймиз. Билмадик, оврагарчиликлар тоқайгача давом этади?

– Сув муаммосини ижобий ҳал этишда ёрдам сўраб, туман мутасаддиларига кўп муурожаат қилганмиз, – дейди маҳалла фаоли Шерали Аноров. – Лекин бу масалада ҳеч ким бизга ёрдам бермаяпти. Масъуллар аҳволни кўра-била туриб, пинак бузишмаяпти. Биз эса ҳар томонлама зарар кўряпмиз. Масалан, мен ма-

шинаси бор ҳайдовчиларга 50 минг сўм пул бериб, сув келтираман. У бир ҳафтага етади. Демак, мен ҳар ойда сув учун 200 минг сўм сарфлайман. Хўш, «катталар» бизни қийнаётган муаммоларга қачонгача панжа орасидан қарашади. Ёки улар халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халққа хизмат қилиши кераклигини унутиб қўйишганми?..

Хўжақишлоқликларни кўчалардаги айрим симёғочларнинг таг қисми чириб кетгани, уларга тортилган симлар эса хавфсизлик қоидаларига мутлақо жавоб бермаслиги ҳам қаттиқ хавотирга солмоқда.

дан тефалга сув қўйсангиз, 1 соатда зўрға қайнайди, – деди Рисолатхон Камолова. – Устига-устак, шамол эса бошласа, симёғочлар синиб кетмасмикан ёки сим узилиб тушмасмикан, деб юрак ҳовучлаб ўтирамиз.

– Сал шамол турса, симлар бир-бирига урилиб, қисқа туташув рўй беради, – дея гапни олиб кетди Обиджон Мирзааҳмедов. – Ҳолбуки,

Биз туман ҳокимлиги мутасаддиларидан Хўжақишлоқда 2018 йили «Обод қишлоқ» дастури доирасида амалга оширилган ишлар ҳақида маълумот сўраганимизда қўлимизга бир ҳужжатни тутқазди. Унда дастур доирасида ҳудуддаги 4 та трансформатор пункти ҳамда 6,16 километрлик ҳаво электр узатиш тармоқлари мукаммал таъмирлангани, натижада ҳудудда яшовчи жами 230 та хонадонда электр таъминоти сифати қониқарли даражага кўтарилгани таъкидланганди. Аммо қишлоқ аҳли буни инкор этди.

– Электр токи қуввати пастлиги-

бу хусусда тегишли ташкилотларга иссиғида шикоят қилганмиз. Бултур туман электр тармоқлари корхонаси ходимлари келиб, устунларни янгилашга сўз беришди Аммо орадан бир йил ўтса ҳамки ваъда ижобатини топмади.

Бундай норозиликларни эшитгач, беихтиёр ўйлаб қоласиз: Хўжақишлоқ уч йил бурун ростданам «Обод қишлоқ» дастурига киритилган эдими? Агар киритилган бўлса, шу пайтгача бу ҳудудда қандай ишлар амалга оширилди ва улар қандай натижалар берди?

Ўйлаймизки, туман мутасаддилари мавжуд ҳолатни атрофича ўрганиб чиқиб, аҳолини тинимсиз ташвишлантириб келаётган муаммоларга амалий ечим топиш чораларини кўришади. Чунки одамлар, Президентимиз алоҳида уқтирганидек, эртага эмас, узоқ келажақда эмас, бугун яхши яшашни истайдилар.

Бинобарин, биз ҳам Хўжақишлоқда ўзгаришлар бўлишидан умидвормиз.

Жамшид ЭРГАШЕВ,

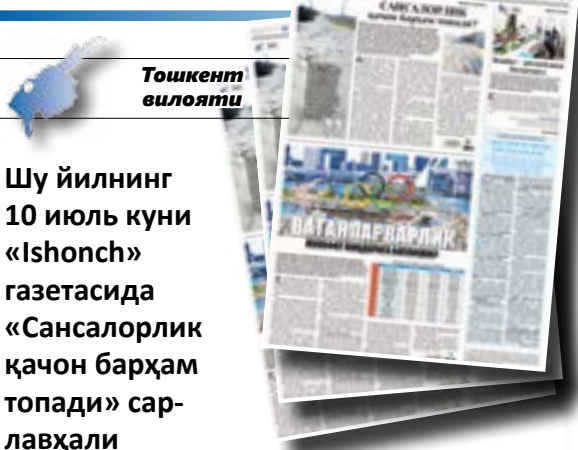
«ISHONCH»

Таажжуб!

Келаверади, кетаверади... АММО ВАЪДАЛАР ҚАЧОН БАЖАРИЛАДИ?

Хўжақишлоқ Данғара тумани марказидан 20 километр узоқликда жойлашган. У 2018 йилда «Обод қишлоқ» дастурига киритилган. Шундай бўлса-да, ижобий ечимини топмаган муаммоларни талайгина. Айниқса, тоза ичимлик суви билан боғлиқ масала одамларни узлуксиз қийнаб келмоқда.

Тошкент
вилояти

Шу йилнинг 10 июль куни «Ishonch» газетасида «Сансалорлик қачон барҳам топади» сарлавҳали танқидий мақола эълон қилинган эди. Мазкур мақолага Қибрай тумани ҳокимлиги қўйидагича муносабат билдирди:

«Ishonch»га
жавоб берадилар

МАБЛАҒ АЖРАТИЛСА, МУАММО ЕЧИМИНИ ТОПАДИ...

«Қибрай тумани йўллардан фойдаланиш» унитар корхонаси (ТЙФУК) томонидан маҳаллий аҳамиятдаги 4К-700 «Тошкент-Ўнқўрған-Ёнариқ» автомобиль йўлининг 0-11 километрлари Тошкент вилояти АЙХБ бошқармасининг 2021 йилда ажратилган 129 миллион сўм лимит маблағлари доирасида жорий таъмирлаш ишлари тўлиқ бажарилган.

Мақолада келтириб ўтилган автомобиль йўлининг 6-7 километр оралиқларида тўрсимон ёриқлар ва чуқурчалар қўлиги сабабли жорий таъмирлаш ишларига қўшимча маблағ ажратиш бўйича «Қибрай тумани йўллардан фойдаланиш» унитар корхонаси томонидан Тошкент вилояти АЙХБ бошқармасига жорий йилнинг 8 май куни 01/119-сонли, 17 май куни 01/165-сонли, 21 май куни 01-171-сонли ҳамда 1 июнь куни 01/042-сонли хатлар орқали муурожаат қилинган.

Тошкент вилояти АЙХБ бошқармаси томонидан қўшимча маблағлар ажратилиши билан таъмирлаш ишлари амалга оширилиши таълим қиламиз.

Қибрай тумани ҳокимлиги
Ахборот хизмати

Менда таклиф бор!

ЧОРРАҲАДАГИ МУАММОЛАР

ёхуд йўл белгиларини ўзгартириш унга ечим бўла оладими?

Далил: Ҳар йили дунё бўйича 1 миллион 250 мингдан кўпроқ киши автоҳалокат сабабли ҳаётдан кўз юмади. 20-40 миллион киши турли даражадаги ногиронга айланади. Ҳаётдан кўз юмган ва тан жароҳати олганлар ўртача 15-45 ёшда ташкил этиши одамни чуқур ўйлашга мажбур қилади. Оқибати ўлим билан тугайдиган автоҳалокатлар ҳар 100 минг кишига дунё бўйича 9,3-26,6 кишини ташкил этади. Кўнгилларни вайрон қилувчи бундай оқибатлар туфайли инсониятга беҳисоб маънавий ва моддий зарар етказилмоқда.

Вазият: Дунё йўлларида автомобиллар пайдо бўлгандан бери чорраҳалардаги ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш учун ҳар хил йўл белгилари таклиф қилина бошланган. Булар: «Йўл бер», «Асосий йўл», «Асосий йўлнинг йўналиши» белгилари, светофор ва бошқалар.

Муаммо: Вақт ўтиши билан ҳар бир нарсаси эскиради, шу жумладан, йўл белгилари ва қоидалари ҳам. Чунонкин, «Асосий йўл», «Асосий йўлнинг йўналиши», «Йўл бер» белгилари ва амалдаги светофор ҳам ўз вазифаларини бажариб бўлган кўринади.

Жумладан, «Йўл бер» белгиси учбурчак шаклида бўлиб, асоси қизил ранга бўлган. Учбурчакнинг ўрта қисмига қора стрелкалар билан йўлнинг йўналиши тасвирланган. Бу белгида қуйидаги камчиликлар мавжуд:

- асосий йўлдаги автотранспорт воситаларига қанча вақт давомида йўл бериш кераклиги аниқ эмас;
- иккинчи даражадаги автотранспорт воситаларига қачон йўл бўшатилиши ва улар қачон ҳаракатни давом эттириши мумкинлиги ҳақида маълумот беролмайди;
- бу белги одатда йўлнинг ўнг томонида ўрнатилади. Бундай жойлашиш эса кўп қаторли йўлларда унинг баланд юк автотранспортлар, автобуслар ва баъзан дарахлар билан тўсилиб, йўл ҳаракати қатнашчиларга кўринмай қолишига олиб келади.
- Йўлларда автотранспорт воситалари кўпайган ҳозирги вақтда бу белги ўз вазифасини бажариб бўлмади-микан? Чунки бу белгида роя қилиш оқибатида чорраҳаларда кўплаб авариялар содир бўлмоқда.
- Бундан ташқари, бу белги нафақат иккинчи даражали йўлда, балки асосий йўлда ҳам катта тикилинчлар келиб чиқиши учун шароит яратилишига олиб келиб, катта миқдорда иқтисодий ҳамда экологик зиён келтирмоқда.
- «Асосий йўл йўналиши» белгиси эса тўғри тўртбурчак шаклида бўлиб, асоси

оч сариқ ранга бўйланган ва тўртбурчакнинг ўртасида асосий йўлнинг йўналиши қалин қора ранг билан, иккинчи даражали йўлнинг йўналиши ингичка қора ранг билан чизилган.

Бу белги ҳам бир неча ўн йиллардан бери йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш учун қўлланиб келинмоқда. Бироқ у ҳам қуйидаги камчиликларига сабабли ҳозирги кун талабларига жавоб бермайди:

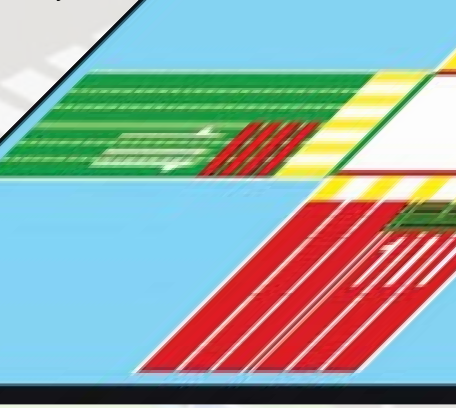
- бу белгига кўра, биринчи навбатда асосий йўлда ҳаракатланаётган автотранспорт воситалари чорраҳани кесиб ўтиши керак;
- асосий йўлдаги автотранспорт воситалари қанча вақт давомида ҳаракатланиши тўғрисида маълумот йўқ;
- иккинчи даражали йўлдаги автотранспорт воситаларига қачон йўл бўшатилиши ҳақида кўрсатма келтирилмаган;
- бу белгига роя қилиб иккинчи даражали йўлда ҳаракатланаётган автотранспортлар ҳам тирбандликларда қолиб кетмоқда;
- чорраҳаларда содир бўладиган аварияларга бу белгида чорраҳаларда тезликни пайсатириш тўғрисидаги маълумотнинг йўқлиги сабабдир.

Йўлларда автотранспорт воситалари кўпайган ҳозирги кунларда бу белги нафақат иккинчи даражали йўлда, балки асосий йўлда ҳам катта тирбандликлар келиб чиқишига шароит яратиб, кўп миқдорда иқтисодий ҳамда экологик зиёнга сабаб бўлмоқда.

Светофор ҳам худди юқоридаги белгилар қатори бир неча ўн йиллар давомида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ишлатилади. У шу пайтгача бир қатор ўзгаришларга учради. Аммо ташқи кўриниши ўзгаргани билан ишлаш тамойили ўша-ўшалигича қолмоқда. У йўл ҳаракати хавфсизлигини муваффақиятли таъминлаши билан бирга, бир қатор камчиликларга ҳам

эга ва уларни янги таклиф қилинаётган белги билан бартароқ қилиш мумкин:

- светофор чироқлари маълум бир дастурга асосланган ҳолда асосий ва иккинчи даражадаги йўлларда ҳаракатланаётган транспортлардан қатъи назар белгиланган мuddат ичида ёниб туради;
- чироқларнинг ёниб-ўчиши чорражадаги автотранспорт воситалари сонига боғлиқ эмас ва ҳатто қайсидир бир йўналишда автотранспорт воситаси бўлмасида, мавжуд

автотранспорт воситалар йўлини тўсиб тураверади;

- баъзи ҳолларда катта ва кичик чорраҳаларда светофорнинг ёниб-ўчиб турувчи сариқ чироғи ҳам ҳаракат хавфсизлигини бошқара олмайди. Бундан ташқари, чироқнинг доимо ёниб-ўчиб туриши электр токининг исроф бўлиши ва чироқнинг тез ишдан чиқишига сабабчи бўлиб, иқтисодий зиён келтиради. Бундай ҳолатда у «Йўл бер» белгисига ўхшаб қолади;
- электр токи келмай қолган ҳолларда умуман ҳаракат хавфсизлигини бошқара олмайди;
- электр токи келмай қолган вақтларда ҳаракат хавфсизлигини бошқариш учун ЙХХ ходими хизмати тақозо этилади;
- Ҳар бир чорраҳани камида биттадан ЙХХ ходими билан таъминлаш ан-

чайин мураккаб вазифа;

– ЙХХ ходими билан таъминланган чорраҳаларда ходимнинг соғлиғига тузатиб бўлмайдиган зарар етади, қолган чорраҳаларда тикилинч сабабли қанчадан-қанча ёқилғи исроф бўлиши кузатишмоқда.

Йўл ҳаракати хавфсизлиги (ЙХХ) қоидаларига БМТ томонидан энг охири ўзгаришлар киритилганига ҳам ўн йилдан

ошиб кетди. Юқоридагиларни эътиборга олиб, биз олдимизга камчиликлардан хо-ларининг йўлларда қийналмасдан ҳаракат қилишларига ёрдам бериши мумкин бўлган йўл белгиси яратишни олдимизга мақсад қилиб қўйдик. Узоқ мuddат давомида олиб борилган ҳаракатларимиз натижасида тирбандликларнинг олдини олишни йўл белгиси ишлаб чиқишга эришдик.

Шу вақт ичида Интеллектуал мулк агентлигига «Йўл белгиси» учун талабнома (№ SAP2015 01 39) топширдик ва № SAP 01514-сонли патентга эга бўлинди. Бу Ўзбекистон Республикаси ва дунёда тирбандликнинг олдини олишга қаратилган биринчи патент ҳисобланади.

Шу йўл белгиси тўғрисида қисқача маълумот: янги йўл белгиси томонлари тенг бўлган, асоси оч ҳаво ранг квадрат

шаклда бўлади. Асосий йўл яшил рангга, иккинчи даражали йўл эса қизил рангга, белгининг атрофи сариқ рангга бўйланган. Асосий ва иккинчи даражали йўлларнинг йўналишини унинг устига чизилган оқ чизик кўрсатади. Белгининг йўллар келиб қўшилиладиган қисмига пиёдалар йўлаги жойлаштирилган. У оқ-сариқ ёки оқ-қора рангларга бўйлади. Бу белгидан ташқари, яъни йўл келиб қўшила-

диган томонга қараб кўндаланг тарзда яшил ва қизил рангли чизиклар тортилган. Қизил рангли чизиклар асосий йўлнинг устига, яшил рангли чизиклар эса иккинчи даражали йўлнинг устига чизилади. Бу чизиклар иккала томондан ҳам келаётган автотранспорт воситалари бир-бирларига йўл бериши кераклигини билдиради. Асосий ва иккинчи даражали йўлларнинг бир-бирига уланган соҳаси, яъни чорража маркази оқ (ёки) рангга бўйланган. Белгидаги йўллар сонини ҳам ҳар бир йўлдаги мавжуд йўлларга қараб ўзгартириш мумкин.

Бу йўл белгиси кўп функционал белги бўлиб, чорражада светофорлар ишлаб турган вақтда «Асосий йўл», «Асосий йўл йўналиши», «Йўл бер», «Пиёдалар йўлакчаси» ва керак бўлганда эса белгига зарур белгиларни мужассам қилиб, «стор», «юк автомобиллари ҳаракатланиши тақиқланади» белгиларининг функцияларини бажариб туради.

Чорража светофор билан таъминланмаган ҳолларда ёки чорражада светофор ишламай қолса, унинг яна бир функцияси, яъни тирбандликнинг олдини олишни сифати намоян бўлади.

Бу ишни амалга ошириш учун ҳайдовчилар олдиндан ўргатилган билимларга кўра, чорраҳанинг бўшашини кутишди, пиёдалар йўлагига имкон даражада яқин туриб, йўлакни босишмайди ва уни кесиб ўтишмайди.

Агар шу вақтда пиёдалар йўлагидан одамлар ҳаракатланаётган бўлса, уларга,

албатта, йўл беришади. Ундан сўнг эса, биринчи бўлиб асосий йўл, яъни яшил рангли йўлдаги автотранспорт воситалари ҳаракатни бошлашади.

Асосий йўлнинг йўлакларидидаги уч қатор автотранспорт воситалари чорраҳани кесиб ўтишади. Машиналар сони йўлдаги йўлаклар сонидан келиб чиқади. Масалан, йўлдаги йўлаклар сони иккита бўлса, биринчи бўлиб асосий йўлнинг ҳар томонидан олти-тадан, йўлаклар сони учта бўлса, ҳар томондан тўққизтадан автотранспорт воситаси чорраҳани кесиб ўтади ва ҳоказо. Асосий йўлда автотранспортлар кўп бўлишини ҳисобга олган ҳолда иккинчи даражадаги йўллардан ҳаракатланаётган йўлаклардаги автотранспортлар сонини иккитадан белгилаш ҳам мумкин.

Нега ҳар қатордан учтадан машина деган савол туғилади? Бунга сабаб учинчи турган машинадаги ҳайдовчига олдинда турган иккита машина аниқ кўринади. Тўртинчи турган машина ҳайдовчиси олдидаги машиналар сонини аниқ кўра олмайди. Шу сабабли учтадан машина энг оптимал вариант ҳисобланади.

Асосий йўлдаги бўш қолган жойларни орқадаги автотранспорт воситалари тўлдиргунча, чорраҳани иккинчи даражали, яъни қизил рангли йўлдаги автотранспорт воситалари юқорида кўрсатилган тарзда кесиб ўтишади.

Бу ҳаракатлар то светофор ишлагунга қадар давом этади. Чорраҳанинг оқ рангли марказий соҳаси дахлсиз ҳисобланади ва бу жойда автотранспорт воситаларига тўхтаб қолишга рухсат этилмайди.

Соҳа олимлари, автомактаблар ўқитувчилари, ички ишлар ходимлари, кўп йиллик тажрибага эга ҳайдовчилар ва бир қатор чет давлатлар олимларнинг фикрича, бу белги йўллардаги долзарб муаммоларни ҳал қилишда ўз ҳиссасини қўиши мумкин.

Умид ТОЖИМУРOTOV,

юрист.

Абдусами ТОЖИМУРOTOV

хос нозик жиҳатлар ва тортишувлар бор. Ва аини шу нозик ҳолат ўз аксини айрим муҳим масалалар ечимида топмоқда.

Яъни мутахассислар наздида, «Толибон» ҳаракатига бириккан пуштон радикал гуруҳларини ҳозирги кунда фақат бир асосий мақсад жислалаштириб турибди – бу ҳам бўлса Афғонистондан хорижий қўшинларни тезроқ чиқариб юбориб, мамлакатда ўз ҳукмронлигини таъминлаш вазифаси. Шундан келиб чиқиб, экспертлар «Толибон» таркибидagi ҳар хил қанот ва гуруҳлар ўртасидagi асосий кураш ва ўзаро тортишувлар айнан хорижий қўшинлар кетгандан сўнг, яъни толиблар мамлакатдаги ҳокимиятни тўлиқ ўз қўлига олгандан кейинги даврда бошланади, деб тахмин қилишмоқда.

Ҳақиқатан, ҳар бир «Толибон» гуруҳининг ўзига хослиги бор. Масалан, экспертлар фикрига кўра, асл келиб чиқishi Покистоннинг Белужистон вилояти пойтахти Кветта шаҳри бўлган ва «Кветта шўроси» номи билан танилган ҳарбий қанот вакиллари «Толибон» ҳаракатининг энг радикал қисmini ташкил қилади. Шунингдек, толибларнинг «Ҳаққонийлар тармоғи» ва «Пешовар шўроси» каби гуруҳларини ҳам «Толибон»нинг радикал қанотига қўйишaди. Шунингдек, «Ҳаққонийлар тармоғи»га Покистоннинг Хайбер-Пактунхва вилояти (бу ерда таниқли Ҳаққоний мадрасаси жойлашган) дўррони уругидан келиб чиққан пуштонлар асос солишган бўлса, «Пешовар шўроси»ни эса Покистоннинг Пешовар шаҳридаги гилзай уруғи пуштонлари тузишган.

Эътиборлиси, «Толибон» таркибидagi айнан ана шу гуруҳлар «Ал-Қоида» билан яқин иттифоқдош бўлиш тарафдори ҳисобланади. Яқинда тарқатилган БМТ доқладига кўра, улар ҳамон ана шу террорчи ташкилот билан алоқаларни узишмаган. Бундан ташқари, сиёсий таҳлилчилар фикрига қараганда, «Ҳаққоний тармоғи» лидерлари Марказий Осиё, Шинжон ёки Шимолий Кавказдан чиққан ва аввалдан алқоидачиларга иттифоқдош бўлиб келган «Ўзбекистон ислом ҳаракати», «Хатиб Имом ал-Бухорий», «Шарқий Туркистон ислом ҳаракати» ва бошқа террористик ташкилотлар билан ҳам алоқаларни сақлаб туришган экан.

Юқоридагидан келиб чиқиб, энди халқаро ҳамжамиятининг асосий умиди «Толибон»нинг Доҳада жойлашган «муътадил қаноти»га қаратилган. Чунки барча музокараларни олиб бораётган айнан шу қанот лидерлари «Ал-Қоида»

ни ҳимоя қилиш имконига эга бўлишига ёрдам беради.

Хуллас, Афғонистондаги қуролли толиблар муҳолифати, расмий ҳукумат ва бошқа сиёсий кучларнинг тинчлик музокараларига киришиши ва ўзаро муросага келиши осон кечадиган иш эмас. Ҳозир АҚШ ва бошқа йирик давлатларни ташвишга солаётган асосий нарсa, бу – ана шу тинчлик музокаралари бошланишининг чўзилиб бораётгани.

Мутахассислар тахминига кўра, балки Ашраф Ғани ва Абдулла Абдулланинг Вашингтонга таширифи ва у ердаги бўлиб ўтган мулоқотлар ушбу жараёни тезлаштира олар?

ТАШҚИ ДОИРАДА ҚАНДАЙ ЁНДАШУВЛАР КУЗАТИЛМОҚДА?

Маълумки, ташқи куч марказлари Афғонистон йўналишидаги сиёсатда ҳар хил ва айниқса, тескари манфаатларни илгари суради.

Бироқ нима бўлганда ҳам, тўхтамаётган можарога ҳадеб аралашавериш ушбу кучларни ҳам анча толиктиргани кузатиляпти. Хуллас, улар ўртасидagi Марказий Осиё бўйича доимий геосиёсий рақобат ўз йўлида давом этаверади. Бироқ афғон уруши тўғрйли тугилаётган хавф ва таҳдидлар ҳозир уларга ҳам керак эмас.

Шу билан бир қаторда, мутахассисларнинг фикрича, халқаро ҳамжамиятнинг тинчлик ўрнатиш тўғрисидаги фикрини эътиборга олмаслик толибларни яна бир бор ҳалокатга олиб келиши мумкин. Яъни агар вазият тақозо этса, хорижий ва ички кучлар тезда бирикиб, ҳарбий-сиёсий босим уюштириши муқаррарлигини улар яхши тушунишмоқда.

Жумладан, Доҳада эришилган Тинчлик шартномаси борлиги ва қўшинлар чиқиб кетаётганига қарамай, АҚШ ҳарбий дронлари керакли пайтда толибларга бот-бот зарба бериб туриши бежиз эмас.

Боз устига, Россия матбуотида ёзилишича, агар ҳарбий зарурият тугилса, Сурия «тажрибаси»дан фойдаланилади, яъни Россия Федерацияси Ҳарбий-космик кучлари жангариларга масофадан туриб, Афғонистонга кириб ўтирмасдан, аниқ ва қақшатқич зарбалар бериш эҳтимоли борлиги очикчасига муҳокама қилинмоқда.

Яқинда Ашраф Ғани ва Абдулла Абдулла билан Вашингтонда бўлиб ўтган мулоқотлар чоғида ҳам АҚШ ҳукумати расмий Афғон ҳукуматини ёлғиз ташлаб қўймаслигини, жумладан, унинг хавфсизлик кучларини қўллаб-қувватлаш учун

да Эрон ва толиблар ўртасида ўзаро алоқалар ўрнатилгани ҳам рост. Боз устига, айнан шу кунларда бўлиб ўтаётган расмий Қобул ва толиблар ўртасидagi музокаралар ҳам Техронда ташкил қилингани эътиборга молик.

Хинд раҳбариятининг афғон можаросига ёндашуви ҳақида сўз юритилса, экспертлар Деҳлўз ўз олдига Афғонистонда Покистоннинг таъсирини камайтириш, иқтисодий томондан эса ушбу мамлакатга Хитой экспансиясининг олдини олиш ва Кашмирга хавф соладиган террористик гуруҳларга қарши курашиш каби мақсадларни қўяётганига эътибор қаратишади.

Россия сиёсати ҳақида тўхталадиган бўлсак, ушбу давлат Афғонистонда қаторқ уруш тўхтаб, тинч ва барқарор ривожланиш бошланишининг тарафдоридир. Тўғри, ҳозир Россия бу ерда ўз қўшинларига эга эмас ва ушбу давлатдаги вазиятга ўзи истаган тарзда жиддий таъсир ўтказа олмайди.

Лекин ҳозирги РФ атрофида юзага келган ташқи ва ички тангликни ҳисобга олиб, Россия раҳбарияти яна бир бор афғон урушига тўғридан-тўғри аралашиш каби тахликали уринишдан ўзини тийиб туриши эҳтимоли кучлироқ туюлмоқда. Шу сабабли, ўз ҳамкорлари билан келишган ҳолда афғон йўналишида Россия ҚХШТ ва ШХТ ташкилотлари шамсиясидан кенг тарзда фойдаланиши ҳам режалаштириши кутилмоқда.

Шунингдек, Россия ва Хитой раҳбариятларини АҚШнинг Тожикистон ва Ўзбекистон ҳудудида ўз ҳарбийларини маълум муддатга (яъни Афғонистондаги вазият барқарор тусга киргунича) жойлаштириб туриш фикри «вақтинчалик» мақомидан «доимий» тарзга айланиб кетиш эҳтимолидан ташвишга тушаётгани кўзга ташлaнди. Жумладан, ушбу хавотирдан келиб чиқиб, Россия матбуотида зудлик билан Ўзбекистон доктринаси ўз ҳудудида хорижий ҳарбий базалар жойлашишига йўл қўймайди, каби эътирозли эслатишлар бошланди.

Қолаверса, Россия Осиё қитъасида, айниқса, Марказий Осиё йўналишида, кўпроқ тарихий тажрибaга ва имконларга эга десак, муболага бўлмас. Чунончи, америкалик ёки европаликлардан фарқли ўларoқ, Россияда бу минтақада жойлашган халқлар менталитетини яхши тушунишaди, яъни осийликлар билан қандай мулоқот олиб боришни билишaди.

Аммо кейинги 30 йилдан зиёд вақт ичида Россиянинг Афғонистондаги манфаатлари анча сояда қолиб кетгани ҳам рост гап. Шу нуқтаи назар-

жрибага эга бўлди. Масалан, Пекин яқиндагина Эрон руҳоний раҳбарлари билан келишган ҳолда ушбу давлат иқтисодиётига 25 йил муддат ичида 400 миллиард долларлик сармоя киритиш ҳақида қарор қабул қилди. Шунингдек, хитойликлар аллақачон толиблар билан ҳам алоқа ўрнатгани ҳақида матбуотда маълумот бор.

Айни пайтда Хитой Ўзбекистон олға сураётган Трансафғон темир йўли лойиҳасини молиялаштиришга ҳам қизиқиш билдирыпти. Боз устига, хитой компаниялари аллақачон Афғонистонда иш олиб бормоқда. Ва улар ушбу мамлакат ҳудудида жойлашган қазилма бойликлари ҳақида етарлича маълумотга эга ва келажакда уларни ўзлаштиришда қатнашиш режалари ҳам йўқ эмас.

Покистон томони ҳам Афғон можароси тўғрйли юзага келаётган муаммолар ва хавф-хатарлардан чарчаган. Жумладан, Покистоннинг шимолий ҳудудларида давом этаётган нотинчлик ва террористик ҳаракатлар тўғрйли расмий Исламобод ҳозирги кунга келиб «Толибон»га нисбатан ўз ёндашувини ўзгартирган. 80-90-йилларда ушбу ҳаракатни ҳар тарафлама қувватлаган Покистон ҳам бугунги кунда тезроқ тинчлик ўрнатилиши тарафдорига айланган.

Бундан ташқари, Покистон раҳбарияти Ўзбекистоннинг Афғонистонга тегишли тинчлик ташаббусларини юқори баҳолайди ва айниқса, Трансафғон темир йўли лойиҳасини қизгин қўллаб-қувватламоқда. Яъни экспертлар фикрига кўра, ушбу лойиҳанинг Покистон иқтисодий салоҳиятининг бир неча баробар ўсишига олиб келиши истикболини фармлаб, расмий Исламобод унга ўта жиддий ёндашмоқда.

Шу тўғрйли, Қобулда ким ҳукмронлик қилишдан қатиъи назар, Покистон бу қўшни давлатдаги сиёсатида ана шу лойиҳани илгари суриши аниқ бўлмоқда. Бу эса Исламободни Ўзбекистон билан доимий дўстона алоқада бўлиб, ўзбек тарафи билан мунтазам сиёсий ва иқтисодий маслаҳатлар ўтказиб туришга ундайди.

Хуллас, ҳозирги кунда экспертлар дунёдаги деярли барча манфаатдор йирик куч марказларининг Афғонистонда тезроқ тинчлик ва барқарорлик юзага келишидан манфаатдор эканига ишора қилишмоқда.

Харқалай, буни сезган толиблар ҳам ушбу гал ниҳоятда ҳушёр ва эҳтиёт бўлиб иш тутишaди, яъни Афғонистондаги расмий ҳукумат ва бошқа сиёсий гуруҳлар ўзаро муросага интилган, уларнинг манфаатини ҳисобга олган ҳолда ҳаракат қилишга мажбур бўлади, деган тахминлар мавжуд. Агар вазият ҳақиқатан ҳам шундай кўриниш оладиган бўлса, бу аини муддаодир.

«ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ФЕНОМЕНИ» ҲАҚИДА. ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ АФҒОН МОЖАРОСИНИ ҲАЛ ҚИЛИШГА ЁРДМ БЕРА ОЛАДИМИ?

Кўҳна тарихда айрим буюк шахсларнинг ўз давридаги жараёнларга ўтказган катта таъсири ҳақида кўплаб мисоллар топиш мумкин. Аммо яқин ўтмишдаги Ўзбек давлатчилигига Шавкат Мирзиёев халқимизнинг мозийлар оша ўтиб келаётган тинчликсеварлик мафқураси ва яхши қўшничиликка асосланган дунёқарашларини ўз ташқи сиёсатида ёрқин мужассам қила олган илк давлат раҳбари бўлди.

Шу жиҳатдан, кейинги қисқа вақт ичида мин-

2021 йилда 3 миллиард доллар (2022 йилда – 3,3 миллиард доллар) ва «фүқаровий қўллаб-қувватлаш» сифатида эса 300 миллион доллар ажратишини маълум қилди. Кези келганда қайд этиш жоиз, АҚШ ҳукумати қарийб 20 йил давомида ёрдам сифатида Афғонистонга деярли 88 миллиард доллар ҳарбий, 36 миллиард иқтисодий ва 3,9 миллиард доллар гуманитар ёрдам берган.

Бундан ташқари, Вашингтон олиб чиқилаётган қўшинларнинг бир қисmini қўшни мамлакатларда вақтинча бўлса-да, сақлаб туриш режасини ҳам қуриб чиқаётгани ҳақида хабарлар тарқалди. Айтишларича, бу Пентагонга афғон ҳарбий театрдаги тез ўзгариб турган вазиятга нисбатан жадал манёвр қила олиш имконини берар экан.

Шунингдек, барча хорижий кучлар чиқиб кетаётган паллада нега Туркия, толиблар норозилигига қарамасдан, ўз ҳарбийларини афғон ҳудудида (Қобул аэропортини қўриқлаш баҳонасида) қолдиришга астойдил ҳаракат қилмоқда, деган савол ҳам таҳлилчиларни ўйга соляпти. Улар Туркия нафақат АҚШ/НАТО кучлари ва расмий Қобул ҳукумати билан бу тўғрйда алоҳида келишиб олган бўлиши мумкин, деган эҳтимолни олға суришаётир. Шунингдек, Туркия толиблар билан алоқа ўрнатиб, улар билан мунтазам равишда иш олиб бораётгани ҳам сир эмас. Бу нуқтаи назардан, айрим экспертлар Туркия Ислom дунёсидagi энг нуфузли давлатлардан бири сифатида афғон ички гуруҳлари ўртасида медиаторлик вазифасини бажариш салоҳиятига эга давлат деб қарамоқда. Агар ушбу режа амалга ошса, бу келажакда Туркияга афғон диёрдаи инвестицион лойиҳалар ва бошқа соҳаларда кенг имконлар оқиб беради.

Лекин экспертлар қайд қилганидек, АҚШ ва НАТОнинг (Туркия эса айнан ушбу ташкилот аъзоси) «кешиб туриб, кетмаслик» қабилидаги геосиёсий уринишлари, турган гапки, Саудия Арабистони, Покистон, Россия ва Хитой томонларига ёқмаслиги аниқ.

Эрон-афғон алоқалари ҳақида гап кетганда, таҳлилчилар толибларнинг 90-йиллардан то 2001 йилгача Эронга ва ушбу давлат томонида қўллаб-қувватланадиган ҳазорийларга (улар афғон шaлaрнинг аксариятини ташкил қилади) нисбатан очикчасига ҳудумчилик сиёсатини олиб боришганини эслатади. Лекин кейинги пайтлар-

дан, АҚШ/НАТО қўшинларининг чиқиб кетишига Москва томонидан афғон йўналишида ўзи учун юзага келаётган қўлай бир геосиёсий имконият сифатида қаралиши мумкин. Масалан, Москва айнан кейинги босқичдаги вазиятга тайёргарлик кўришни бошлаган. Аниқроқ айтганда, ўз режаларини АҚШ/НАТО кучлари чиқиб кетгандан кейинги даврга мўлжаллаб тузиб чиқмоқда, деган тахминлар бор.

Ушбу фикрларга кўра, афғон йўналишидаги келажакдаги амалий ҳаракатларда Россия ўзининг Тожикистон ва Қирғизистондаги ҳарбий базаларига таяниб иш кўриши мумкинлиги кўзда тутилaпти. Шу ўринда, рус матбуотида Қирғизистон ташқи ишлар вазирини Руслан Қоқоқбоевдан иқтибос келтирилиб, қирғиз ҳукумати Қантдаги Россия ҳарбий базасининг жиддий тарзда кенгайтирилишига ва мустақамланишига қарши эмас, деган хабар ҳам тарқатилди.

Хитойнинг афғон сиёсати ҳақида сўз юритилганда эса унинг ёндашувини «фаол кузатиш» тактикаси деб аташ мумкин. Халқаро экспертлар Афғонистонда тезроқ тинчлик ва барқарор режим ўрнатилиши тарафдори эканини эътироф этишaди. Лекин улар фикрига кўра, ҳокимиятнинг диний радикал гуруҳлар қўлига ўтиши ва бунинг оқрасидан келажакда уйғур ва бошқа мусулмонлар яшайдиган Шинжаңдаги вазиятга салбий таъсир кўрсатиш хавфи пайдо бўлиши мумкинлиги Хитой тарафини жиддий ўйлантириб қўймоқда. Айнан шу жиҳатдан ХХР ва Ғарб давлатлари ёндашувида ўзига хос яқинлик мавжуд.

Аммо кейинги пайтларда Хитой диний, шу жумладан, исломий режимилар билан мулоқот қилиш ва улар билан иш олиб боришда анча та-

тақамизда айнан Шавкат Мирзиёев сайъ-ҳаракатлари тўғрйли янгича геосиёсий ва геоиқтисодий муҳит яратилди. Пировардида Марказий Осиё неҳоят яхлит бир минтақа сифатида шакллана бошлагани инкор эти бўлмас ва эътирофга молик тарихий фактир.

Хуллас, Марказий Осиёни «ҳамкорлик ва тарққитиш минтақаси»га, қўшни давлатлар чегараларини эса ўзаро иқтисодий ўсиш ва имкониятлар яратиш базасига айлантириш каби ташаббуси тўғрйли халқаро майдонда ҳам Ўзбекистоннинг ҳурмат-эътибори тобора ошиб бoryпти.

Ҳозирги кунда «Янги Ўзбекистон» деган атамa нафақат Марказий Осиё, балки унинг атрофидаги кенг майдонда ҳам баралла янграб, минтақада ўзгача бир геосиёсий омил – «Шавкат Мирзиёев феномени» юзага келганини аналтизмоқда.

Тез суръатда ўсаётган кўрсаткичлар ушбу ижобий жараёни ёрқин акс эттирмоқда. Масалан, матбуотда чоп этилган хабарга кўра, минтақадаги беш давлатнинг ялпи ички маҳсулоти 2017 йилда 253 миллиард долларни ташкил этган бўлса, 2020 йил якунига келиб, пандемия бўлишига қарамай, бу кўрсаткич 300 миллиард долларга етди. Шу ўринда ички минтақавий савдо айланмаси ҳам 2016-2020 йилларда 56 фоизга ошиб, 168

ПОКИСТОН ТОМОНИ ҲАМ АФҒОН МОЖАРОСИ ТЎҒАЙЛИ ЮЗАГА КЕЛАЁТГАН МУАММОЛАР ВА ХАВФ-ХАТАРЛАРДАН ЧАРЧАГАН. ЖУМЛАДАН, ПОКИСТОННИНГ ШИМОЛИЙ ҲУДУДЛАРИДА ДАВОМ ЭТАЁТГАН НОТИНЧЛИК ВА ТЕРРОРИСТИК ҲАРАКАТЛАР ТЎҒАЙЛИ РАСМИЙ ИСЛОМОБОД ҲОЗИРГИ КУНГА КЕЛИБ «ТОЛИБОН»ГА НИСБАТАН ЎЗ ЁНДАШУВИНИ ЎЗГАРТИРГАН. 80-90-ЙИЛЛАРДА УШБУ ҲАРАКАТНИ ҲАР ТАРАФЛАМА ҚЎВВАТЛАГАН ПОКИСТОН ҲАМ БУГУНГИ КУНДА АФҒОНИСТОНДА ТЕЗРОҚ ТИНЧЛИК ЎРНАТИШ ТАРАФДОРИГА АЙЛАНГАН.

2016-2020 йилларда минтақага киритилган хорижий сармоялар 40 фоиз ўсиб, жами 37 миллиард долларни ташкил этди.

Қолаверса, қўшни давлатлар ҳам ушбу феномен тўғрйли Марказий Осиёда юзага келган янги трендларни ижобий баҳолаб, ўзларининг ички сиёсатида ва минтақавий хатти-ҳаракатларида Шавкат Мирзиёев сиёсатидан ўзига хос андоза олишга уринишмоқда, десак муболага бўлмайди.

Жумладан, чегара масалаларида Ўзбекистон раҳбарининг бағрикенглик ва яқин қўшничилик сиёсати минтақадаги бошқа давлатларга катта бир ўрнак бўлаётгани аини ҳақиқат. Мазкур тенденция, айниқса, қирғиз-тожик муносабатларида ўзининг яққол ифодасини топапти.

Маълумки, яқиндагина қирғиз-тожик чегарасида тўқнашув бўлиб ўтди. Аммо бу воқеадан кейин қанчалик оғир бўлмасин, Қирғизистон Президенти Садир Жапаров 28-29 июнь кунлари Душанбега расмий ташриф билан келди. Боз устига, ҳар икки давлат президентлари чегара масалаларини фақат тинчлик ва дўстлик мезонлари асосида ҳал қилишни келишиб олиш учун ўзларида сиёсий куч топа олишди.

Яна бир мисол. Шу йилнинг 23 июнь куни афғон ҳукумати ҳарбийлари қўшни Тожикистонга илк бор қочиб ўтишганда, Президент Эмомали Раҳмон биринчи навбатда Ўзбекистон ва Қозоғистон раҳбарлига телефон қилиб, улар билан вазият юзасидан маслаҳат қилди. Ким билади, агар минтақада ҳали ҳам илгариги ўзаро ишончсизлик муҳити ҳукм сурганда, балким ушбу телефон авваламбор Москва, Вашингтон ёки Пекиндаги раҳбарларга қилинган бўлармиди?!

Умуман олганда, бу каби тажриба алмашиш ёки андоза олиш жараёнига нормал ҳолат деб қараш лoзим. Чўнки минтақада очиклик сиёсатини юргизаётган Ўзбекистон ҳам қўшни давлатларнинг илғор тажрибасидан ва ижобий ўтуқларидан ўрнак олишга тайёрлигини намoён қилиб келаяпти.

Шавкат Мирзиёев Ўзбекистоннинг ушбу масалага бўлган ёндашувини қийдаги оддий, лекин аниқ сўзлар билан ифодалади: «Афғонистон хавфсизлиги – бу Ўзбекистон хавфсизлиги», демаскир.

Энг муҳими, Тошкентнинг янгиланган сиёсати Афғонистондаги барча сиёсий кучлар ҳамда расмий ҳукумат, энг асосийси, оддий афғон халқи ҳамда шу юртда мумкин яшаб келаётган ўзбеклар томонидан муносиб қутиб олинди. Ҳаттоки, Толибоннинг Қатардаги ваколатхонаси раҳбари ўринбосари Абдул Салом Ҳанафий ҳам «толиблар тинчлиқи, барқарорлик ва хавфсизлик манфаатлари йўлида ташаббусларни илгари сураётган Ўзбекистон Президентининг сайъ-ҳаракатларини юқори баҳолайди», деб таъкидлади.

Бундан ташқари, Шавкат Мирзиёевнинг «афғон халқи ўз тақдирини ўзи мустақил ҳал қилишга ҳақлидир» деган ғояси 2018 йил 26-27 март кунлари Тошкентда «Тинчлик жараёни, хавфсизлик соҳасида ҳамкорлик ва минтақавий шериклик» мавзусида бўлиб ўтган Афғонистон бўйича юқори даражадаги конференция натижаларида ўз аксини топди.

Қайд этиш лoзимки, ушбу нуфузли тадбир Афғонистон ички ва ташқи доирасидаги жараёнларга катализатор сифатида таъсир ўтказиб, можаронинг ечимини топиш учун замин яратди. Воқеликлар давоми шуни кўрсатдики, айнан ушбу анжумандан сўнг АҚШ ҳукумати ва «Толибон» музокараларга киришиб, 2020 йил 29 февраль куни Доҳада ўзаро Тинчлик шартномасини имзoлашга эришди.

Ўзбекистон учун эса энг муҳими – Афғонистонда уруш тўхтаб, тинч ва барқарор муҳитнинг юзага келишидир. Фақат шундай вазиятга Ўзбекистоннинг жанубий йўналишидаги, шу жумладан, ушбу қўшни давлатга тегишли қўллаб-гео-стратегик иқтисодий лойиҳаларни амалга ошириш учун қўлай замин ярати беради.

ХУЛОСА ЎРНИДА

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан 15-16 июль кунлари Тошкент шаҳрида ўтказилadиган «Марказий ва Жанубий Осиё: минтақавий ўзаро боғлиқлик. Таҳдидлар ва имкониятлар» номли халқаро конференция жуда муҳим ва теран тарихий аҳамият касб этади.

Зеро, «Шавкат Мирзиёев феномени» деб танилаётган Ўзбекистоннинг фoлaл ва инсонпарварлик дипломатияси Афғонистон ҳудудини Марказий ва Жанубий Осиёни ўзаро боғлайдиган кўп-рқ мақомига эга бўлишига, яъни афғон диёри орқали икки субминтақа ўртасида ўзига хос иқтисодий-географик коридор пайдо бўлишига олиб келиши мумкин.

Афғонистонда тинчлик ўрнатилса, авваламбор, Ўзбекистон ва бошқа қўшни давлатлар учун жанубга йўл очилади, яъни улар учун янги савдо йўллари орқали Покистон, Ҳиндистон ва Яқин Шарқ бозорларига тўғридан-тўғри кириб бориш имконияти пайдо бўлади.

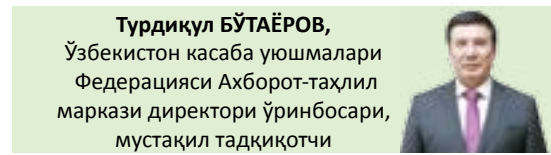
Шунингдек, Ўзбекистон ниҳоят «берк давлат» деган мақомдан қутулиб, ўзининг транзит ва экспорт салоҳиятини кенг қўламда ривожлантириш имконига эга бўлади. Натижада эса ялли ички маҳсулоти 3,4 триллион доллар бўлган Жанубий Осиё мамлакатлари биз учун йирик иқтисодий бозор бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Жанубий Осиё мамлакатлари ҳам Афғонистон ва Ўзбекистон ҳудудлари орқали шимол тарафдаги бошқа Марказий Осиё давлатлари ҳамда Россия ва Хитой бозорларига қисқа йўл билан кириб келишлари мумкин.

Ушбу ижобий имконият Афғонистонни йирик транзит давлатга айлантириб, мамлакат иқтисодиётини жадал тарзда ривожлантириш истикболини яратади. Боз устига, ушбу юртга хорижий сармоялар оқими кучайиб, унинг ҳудудида жойлашган қазилма бойликлар афғон халқи раванкига хизмат қилишни бошлайди.

Шу нуқтаи назардан, Президент Шавкат Мирзиёев илгари сураётган ва жoзoн ҳамжамияти кенг қўллаб-қувватлаётган «Мозори-Шариф – Қобул – Пешовар» темир йўли қурилиши лойиҳаси Марказий ва Жанубий Осиё минтақаларининг иқтисодий-ижтимоий қиёфасини тубдан ўзгартириши ва уларнинг равнақига мисли қўрилмаган тарзда улкан ижобий натижаларга олиб келиши мумкин.

Бир сўз билан айтганда, анжумандан қутила-диган натижа – «Шавкат Мирзиёев геосиёсий феномени» ўз таъсир кучини халқаро майдонда яна бир бор намойиш этиб, Ер юзининг 2 миллиард-дан кўпроқ одами яшайдиган ана шу қисмидаги геосиёсий ва иқтисодий-ижтимоий вазиятни яқин келажакда ижобий тарафга тубдан ўзгартириш билан боғлиқдир.

**Самарқанд
вилояти**

Танлов

Энг намунали бошланғич ташкилот мақомига қандай эришиш мумкин? Жамоатчилик вазифасини юксак даражага кўтаришда етакчининг ўрни қандай бўлиши керак? Ижтимоий шериклик тамойиллари асосидаги ишларнинг самарадорлигини оширишда жамоатчилик назорати қандай аҳамият касб этмокда?

«Намунали» бўлиш қийинми?

«Энг намунали бошланғич ташкилот» кўрик-танловининг Самарқанд вилояти босқичи шунга ўхшаш бир қатор мезонларга асосланди.

Унда қарийб 2600 тага яқин бошланғич касаба уюшма ташкилоти қатнашди. Шундан фаолияти ҳар жабҳада ибратли саналган 28 таси ғолиб деб топилди. Жумладан, юз нафаргача ва ундан ортиқ аъзоларга эга бошланғич касаба уюшма ташкилотлари ўртасида (тармоқлар кесимида) Нуробод туманидаги 2-Пайариқ туманидаги 44-умумтаълим мактаблари, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Пайариқ тумани табиёт бирлашмаси, Самарқанд «Сув таъминоти»

МЧЖ, вилоят ички ишлар бошқармаси, Иштихон тумани ирригация бўлими, Марказий банкнинг Самарқанд вилояти бошқармаси, Самарқанд давлат архитектура ва курилиш институти, Самарқанд шаҳар 34-болалар мусиқа ва санъат мактаби, Самарқанд вилоят кўғирчоқ театри бошланғич касаба уюшма ташкилотлари биринчи ўринни эгаллади.

Қолган 16 та бошланғич касаба уюшма ташкилоти эса иккинчи ва учинчи ўринларни забт этди.

Ғолибларга фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари топширилди.

Нурилла ШАМСИЕВ,
«ISHONCH»

Сурхондарё
вилояти

Ҳуқуқ

Иккинчи маротаба ишга тикланди

Жарқўрғон туманидаги «Ўрикли» МФЙ ҳудудида яшовчи Ҳафиза Қурбоналиева Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Сурхондарё вилояти кенгашига 2021 йил давомида икки маротаба мурожаат қилиб, суд муҳокамаси даврида манфаатини ҳимоя қилишни сўраган.

Ишнинг ҳолати ўрганилганда, Ҳафиза Қурбоналиева 2005 йилдан бошлаб Жарқўрғон туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактабида меҳнат фаолиятини бошлаб, турли вазифаларда ишлаб келган. Жарқўрғон туман халқ таълими бўлими мудирининг 2019 йил 29 августдаги 231-қ-сонли буйруғига асосан, тумандаги 3-мактабда бир ставка психолог вазифасига ишга тайинланган.

Иш берувчи Ҳ.Қурбоналиева билан тузилган меҳнат шартномасини Меҳнат кодексининг 100-моддаси 2-қисми 2-бандига асосан (малакаси

етарли бўлмагани) бекор қилган.

Суд муҳокамаси даврида унинг манфаати ҳимоя қилинди. Фуқаролик ишлари бўйича Кумқўрғон туманлараро судининг 2021 йил 6 январдаги ҳал қилув қарорига кўра, Ҳ.Қурбоналиева Жарқўрғон туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактаби психологи вазифасига ишга тикланди. Мажбурий бекор юрган вақтлари учун 2 916 000 сўм ойлик иш ҳақи ҳамда 1 900 000 сўм маънавий зарар ундирилди.

Иш берувчи – Жарқўрғон тумани халқ таълими бўлими Ҳ.Қурбоналиева билан тузилган меҳнат

таби психологи вазифасига ишга тикланди. Мажбурий бекор юрган вақтлари учун 2 916 000 сўм ойлик иш ҳақи ҳамда 1 900 000 сўм маънавий зарар ундирилди.

шартномасини 2021 йил 12 мартдан бошлаб Меҳнат кодексининг 106-моддаси 1-қисми 4-бандига асосан такрорий равишда бекор қилган.

Низо юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Кумқўрғон туманлараро судининг 2021 йил 20 май кунидаги ҳал қилув қарорига кўра, даъво қаноатлантирилди. Жарқўрғон тумани халқ таълими бўлимининг 2021 йил 12 мартдаги буйруғи ғайриқонуний деб топилди. Ҳ.Қурбоналиева 2021 йил 12 мартдан бошлаб ўз вазифасига ишга тикланди. Мажбурий бекор юрган вақтлари учун 4 917 030 сўм ойлик иш ҳақи ҳамда 2 200 000 сўм маънавий зарар ундирилди. Суднинг қарори ижро этилди.

Зариф ХОЛОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Меҳнат инспекциясининг Сурхондарё вилояти бўйича меҳнат ҳуқуқ инспектори

Кумушхон уч ёшда. Дадаси хорижга ишга кетганига олти ойдан ошди. Уйига амакиларидан биронтаси меҳмонга келса, «атта, атта келди», дея югуради. Дадаси видеоқўнғироқ қилса, яшириб қўйган ширинликларини олиб чиқиб, «едириш»га уринади. Уддалай олмагач, хархаша қилиб йиғлайди.

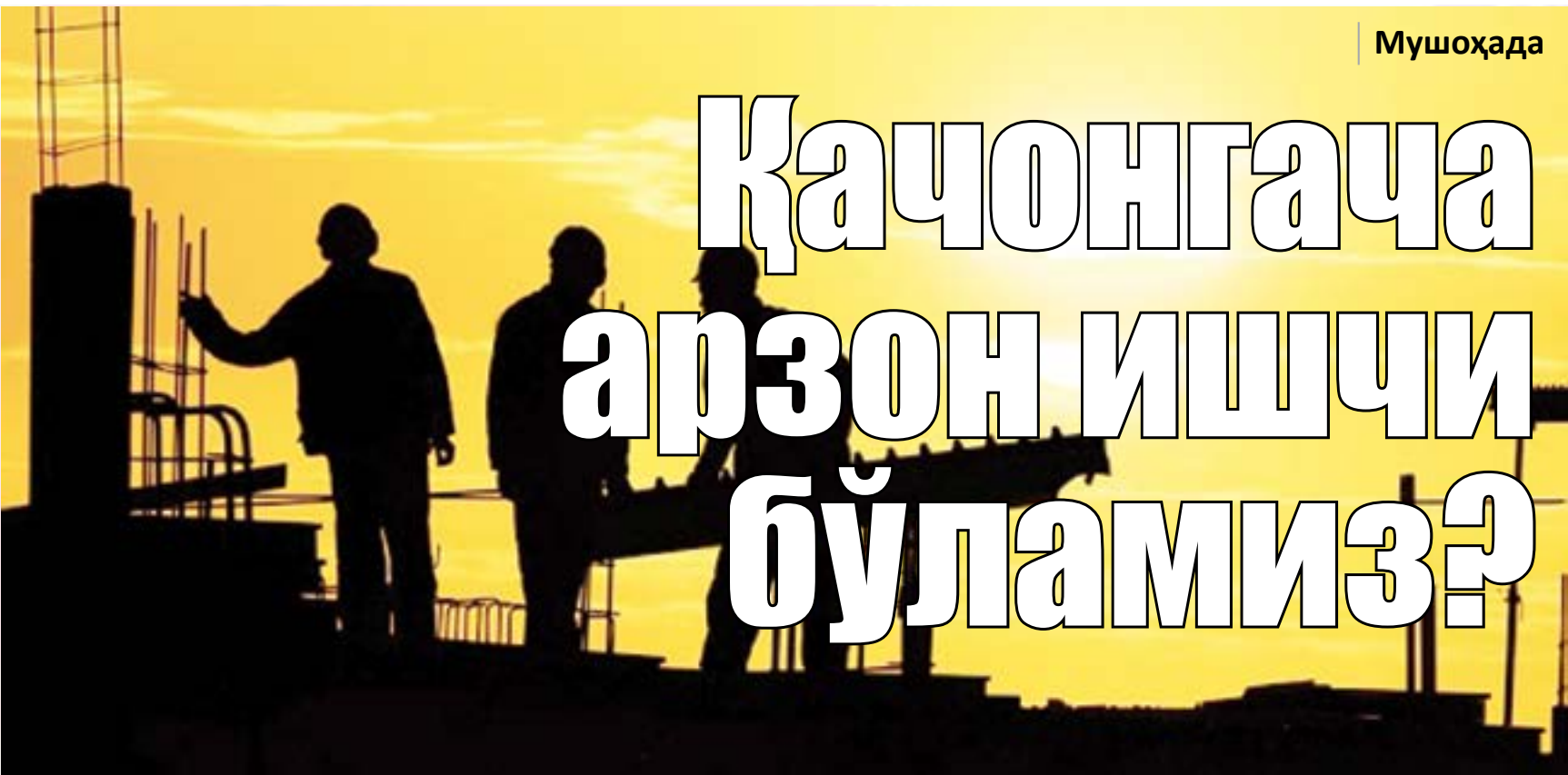
Бугун Кумушхон каби минглаб болалар дийдор соғинчи билан улғаймокда. Аммо шуниси борки, бора-бора бу соғинч туйғуси йўқолиши мумкин. Ёмони, унинг ўрнини ўкинч, алам ва ҳатто нафрат эгаллайди. Отасининг қўлидан тутиб кетаётган тенгқурларини кўрган сари юраклари дарз кетаверади. Бу синиқлардан пайдо бўлган чандиқлар сабаб улар атрофга меҳрсиз нигоҳ ташлай бошлайди...

Дарҳақиқат, миграция сабаб жуда кўплаб оилалар ҳужжатда бор-у, амалда йўққа айланиб бораётгани – аччиқ ҳақиқат. Ахир йиллаб бир-бири билан кўришмай юрган оилаларни мукамал деб бўладими?

Бу – масаланинг бир жиҳати. Иккинчи томони, бу оилада отанинг ўрни йўқолиб, беқадр бўлиб бораётганидир. Узоқ йиллар қора меҳнат қилиб, 50-60 ёшида бедаво дардни орқалаб келаётган оталарга фарзандлар муносабати қай даражада? Отанинг мунтазам назоратсиз етарли билим олмаган, кўлида ҳунари бўлмаган, бир ҳафта цемент ташишга қатнаб, иккинчи ҳафта қурилишда ишлаб топгани йўлқирасио ош-қатиғига базўр етиб турган ўғил отасини даволатишга қодирми? У ҳам ягона нажот йўли миграция деб билади, кетиш учун етарли маблағ ё у ёқда тайин иш тополмаётган бўлади. Қизи ҳам кимнингдир қўлига қарам...

Миграция келтираётган зарарлардан яна бири оилаларнинг дарз кетаётганидир. Кейинги пайтлардаги ажримлар тахлил қилинганда, халқимиз энг оғир иснод деб ҳисоблайдиган хиёнат асосий сабабларидан бири сифатида тилга олинмокда. Қўп кузатсамиз, тўйдан бир ой ўтиб-ўтмай, куёвўтра хорижга кетади. Омади чолса, биринчи фарзанднинг бешик тўйига етиб келади. Йўқса, боласини интернетда кўриб, атрофдагиларга мактаниб юраверади. Турмуш ўртоғини йиллаб кўрмаган келинчак қўшининингми, синфдошинингми ширин сўзларига мафтун бўлади. Яширин учрашуви фоти бўлиб, уйдан ҳайдалади. «Егани олдида, емагани ортида, нима етишмайди унга?» каби ғийбатларни қилади маҳалладошлар. «Уруш йилларида аёллар бошқача эди...», насихат ўқийди кайвони. Аммо бундай ҳолатларнинг кўпаяётгани масаллага реалроқ ёндашишни тақозо этади.

Тўғриси, амалга оширилаётган ислохотларга, қўрилаётган чораларга қарамасдан, миграция Ўзбекистон учун энг катта муаммолардан бири бўлиб қолмокда. Илгарилари «ўзи

Мушоҳада

Қачонгача арзон ишчи бўламиз?

мизда шунча шароит бўла туриб» хорижга кетди, дея мигрантларни айблашга ўрганиб қолгандик. Турли хасталикларга чалинаётгани, оиласи бузилиб кетаётгани, фарзандлари тарбиясиз қолаётгани учун фақат уларни айбдор қилардик. Аслида ҳамма ҳам хорижга қалб амри билан ишга кетмаётганини, айниқса, қора ишчига жуда қийинлигини кўпчилиқ, шу жумладан, масъуллар ҳам яхши билади.

Ўзбек халқининг меҳнатсеварлигига бутун дунё тан берса арзийди. Айниқса, қишлоқдаги ўзбек боласи бешикдан чиқиб, суяги меҳнатда қотари. Аҳоли сони кўпайиб бораётгани, узоқ умр кўриш кўрсаткичлари ошаётгани ва ё бошқа сабаблар туйғайлими, мамлакатимизнинг меҳнат потенциални ички меҳнат бозоридаги талаблардан бир неча баробар юқори. Демак, истаимизми-йўқми, яқин ўн йилда миграция ҳаётимизнинг бир қисми бўлиб қолаверади. Шундай экан, мигрантларнинг ҳаёт ва иш шароитини яхшилаш, шу туйғайли юзага келаётган оилавий ажримлар, ногиронлиқлар, зўравонлиқлар, одам савдоси ва бошқа жиноятларнинг олдини олишга қаратилган таъсирчан чораларни янада кучайтириш мақсадга мувофиқ.

Қарийб бир ярим йилдан буён давом этаётган пандемия шароитида минглаб оилалар ночор аҳволда қолганини инобатга олсак, масала нақадар жиддийлиги аёнлашади. Узоқ йиллар давлат билан иши бўлмай, ўзи йиқилиб, ўзи туриб келган оддий халқ вакиллари пандемия сабаб хорижга кетолмай, давлатнинг ёрдамига муҳтож бўлиб қолганига ва шу аснода кимларнингдир энсаси қотиб, одамларни боқимандаликда айблаганларига ҳам гувоҳ бўлдик. Хорижга чиқиш имконияти пайдо бўлганида эса авиачипталар нархлари-

нинг бир неча бор оширилиши ҳаммасидан ўтиб тушди.

Умуман олганда, миграция – дунё давлатларининг деярли барчасига дахлдор масала. Маълумотларга кўра, 2019 йилда халқаро мигрантлар сони 272 миллион кишини ташкил этган. Шундан 164 миллиони меҳнат мигрантларидир.

Глобаллашув асрида ҳар бир инсон ўзига қулай муҳитда яшашни, ишлашни хоҳлайди. Мигрантлар орасида кўплаб олимлар, зиёлилар, ишфокорлар ҳам бор. Улар ўз ҳаётларида, ишларида мамнун. Муаммо аксарият юртдошларимиз хорижга қора меҳнат кучи сифатида кетаётгани, ноқулай шароитларда яшаб, ишлаётганидадир.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси сайтида шу йилнинг 13 апрелида эълон қилинган «ЎЗХДП фракцияси ташқи меҳнат миграция бўйича парламент сўрови билан чиқди» сарлавҳали хабарда келтирилишича «...чет элга ишлаш учун кетган 1 840,0 минг нафар мигрантнинг атиги 11 минг нафари, яъни 0,6 фоизи Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги ёки хусусий бандлик агентликлари орқали юборилган, холос».

Миграция оқибатида миллий анъана ва қадриятлар, миллатлар софлиги йўқоляпти. Айни куч-ғайратга тўлган ёшдаги ватандошларимиз оғир меҳнатга жалб қилинапти, оғир шароитда яшаяпти. Кетмай деса, кемтик рўзгорни тўлдиришнинг ўзи бўлмайди.

– Бир йилни зўр-базўр ўтказдик, – дейди Достон исмли 30 яшар йигит. – Вилоят марказида бирон иш топилса, югуриб борамиз. Бир ҳафта-ўн кунда 200 минг сўм пул топиб, бир кило гўшт, майда-чуйда олиб, уйга шошиламиз. Аммо иш доим ҳам топилавермайди. Соғин ситгиримизни сотиб, Россияга авиачипта сотиб олдим. Ишқилиб, борганимдан сўнг иш топилсин-да...

– Нега ўзимиздаги бирон завод-фабрикага кириб ишламайсиз?

– Ҳамма жойда ҳам оддий ишчиларга яхши ҳақ тўлашмайди. Ойлиги яхши жойлар эса банд. Акам чорва фермасида ишлайди. Оиламизда фақат угина доимий даромадга эга. Унда уч, менда икки фарзанд бор. Ота-онам пенсия ёшига етмаган, улар ҳам ёлланма ишчи. Киш бўйи катта рўзгорни акам судради. Янгамнинг мингир-мингирлари суягимдан ўтиб кетди. Жойлашиб олсам, икки йилсиз келмайман.

– Келин-чи?
– Болаларимиз ёш, олиб кетолмайман. Кичкинамиз бир ёшга тўлса, онамга ташлаб, у ҳам ортимдан боради.

Аслида ишчи кучига ўзимизда ҳам талаб йўқ эмас. Бироқ 700-800 минг сўм иш ҳақиға рози бўлиб ишлайдиган ёшлар жуда кам. Ишхона уйига яқин бўлса, 50 ёшдан ошганлар кам ҳаққа ҳам рози. Аммо кўплар бу пул 20-30 километр ва ундан ҳам кўп йўл босиб ишлашга арзимаيدди, деб ҳисоблайди. Бу фикрларга кўшилмай илож йўқ.

Президентнинг «Хавфсиз, тартибли ва қонуний меҳнат миграцияси тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида меҳнат мигрантларини ва уларнинг оилалари

рини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, хориждан келганларнинг бандлигини таъминлаш, тадбиркорлигини йўлга қўйишга кўмаклашиш масалалари белгиланган. Ушбу ҳужжат асосида ўтган даврда бир қатор ишлар амалга оширилди. Хусусан, вилоят марказларида фаолият бошлаган! «Ишга марҳамат!» монмарказларидан халқимиз мамнулигини талабгорлар кун сайин кўпаяётганидан ҳам билиш мумкин. Демак, бундай марказларни ҳар бир туманда ташкил этиш мақсадга мувофиқ.

Бундан ташқари, «Темир дафтар», «Аёллар дафтари» ва «Ёшлар дафтари» юритилиши ҳам бандлик масаласини ҳал қилишда муҳим аҳамият касб этмокда. Бироқ хорижга чиқишга ошиқайётганлар кўплигидан булар ҳали етарли эмаслигини ҳам англаш мумкин. Айтайлик, бу йил ўрта мактабларни тамомлаган ёшларни олий ўқув юртларига қамров 25 фоиздан ошиши кўзда тутилган. Ички меҳнат бозорида

уларнинг яна 25 фоизи учун иш ўринлари бўлиши мумкин. Қолган ярмининг тақдири нима бўлади?

Аслида-ку, мигрантлар – мамлакатга иқтисодий фойда келтирувчи шахслар. Уларнинг давлатга олиб кираётган сармосия анча салмоқли. Демак, мигрантларни қўллаб-қувватлашни янада кучайтиришдан ҳукумат ҳам манфаатдор. Шундай экан, мутасаддилар узлуксиз равишда мигрантларнинг яшаш ва иш шароитларини ўрганиб, қатор саволларни ўртага ташлашлари ва аниқ жавоблар топишлари, уларни чуқур ва атрофлича таҳлил қилиш орқали янги чоралар қўриши лозим бўлади. Айтайлик, хорижда ватандошларимиз асосан қайси соҳаларда меҳнат қилишади? Ўша соҳаларда маҳаллий ишчилар қанча маош олишади? Юртдошларимиз улар билан тенг шароитда ишлаб, бир хил маош олишлари учун қандай билим ва кўникмалар талаб қилинади? Балки мамлакатимизда ватандошларимиз энг кўп фаолият кўрсатаётган завод ва фабрикалар филиалларини ташкил этиш мақсадга мувофиқдир? Бир йилдан ортиқ муддатга кетаётган мигрантларнинг оилавий кетишлари, фарзандлари ота-она меҳридан мосуво ўсмаслиги учун яна қандай шароитлар қилиб бериш имконияти бор? Ҳозирча бу саволларга ижобий жавоб йўқ. Балки «Ташқи меҳнат миграцияси тўғрисида»ги қонун қабул қилинса, кўплаб муаммоларга ечим топилар? Истагимиз – ушбу қонун ўзбек мигрантларига ҳар қандай давлатда гас-тарбайтер, қора ва арзон меҳнат кучи эмас, меҳнаткаш, ҳалол инсон, ўз ишнинг устаси сифатида ёндашишга имконият берсин.

Кези келганда яна бир нарсани ёддан чиқармаслик лозим, мамлакатимиз меҳнат мигрантларини етказиб берувчи мамлакатлардан бирига айлан-ган давлатлар мисолида кўриш мумкин.

Бундан ташқари, қишлоқларни янада ривожлантириш, sanoatни олиб кириш, қишлоқ ҳўжалигидаги ислохотларни узлуксиз давом эттириш, илми ёшларни спортчилардек қўллаб-қувватлаш, инновацион лойиҳалар учун тез-тез танловлар ўтказиб, давлат грантлари, субсидиялар ажратилиши кўпайтириш, ҳозирда хориждан келтирилаётган кўплаб ускуналарни ўзимизда ишлаб чиқаришни кенгайтириш, аҳолининг харид қувватини ошириш юзасидан ҳам тизимли чоралар қўриш зарур бўлади. Токи Кумушхонлар ота-онаси бағрида яйраб камолга етсин! Токи ёшлигини меҳнатга бағишлаган оталарнинг кексалиги файзли ўтсин! Токи аёлларимиз бошини қўйишга тоғ мисол елка топа олсин! Токи келажақда хорижда ишлаш истагидаги ўзбекистонликлардан кўра юртимизга келиб ишлаш ниятидаги хориқликлар сони кўпайсин.

Муҳаббат ТўРАБОЕВА,
«ISHONCH»

ҒОЛИБЛАР САФИДА КИМЛАР БОР?

Жиззах шаҳридаги 22-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабида ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси мукофоти лауреати кўрик-танловининг Жиззах вилояти босқичи бўлиб ўтди.

Унда туман (шаҳар) босқичларида ғолиб бўлган 178 нафар педагог ходим ғолиблик учун беллашди. Яқунда математикадан Бахмал тумани 78-ИДУМ ўқитувчиси Хуснид-

дин Абдуллаев, физикадан Янгиобод тумани 3-мактаб ўқитувчиси Умиджон Пирматов, кимёдан Бахмал тумани 28-мактаб ўқитувчиси Турғун Жонзоқов, инглиз тилидан «Умид» ИДУМ ўқитувчиси Гулчеҳра Суюндикова, биологиядан Жиззах шаҳар 1-мактаб ўқитувчиси Жаҳонгир Ҳатамов, информатика ва ахборот технологияларидан Жиззах шаҳар 14-мактаб ўқитувчиси Бахтиёр Комилов танловнинг республика босқичига йўлланма олди.

Рустам ИСОҚОВ,
Таълим ва фан ходимлари касабаси уюшмаси
Жиззах шаҳар кенгаши раиси

ЎҚИТУВЧИ БИЛИМДОН БЎЛСА...

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси мукофоти лауреати кўрик-танловининг Хоразм вилояти босқичи карантин талаблари асосида ташкил этилди.

Уч босқичли кўрик-танловнинг биринчи босқичида хоразмлик 900 нафардан зиёд ўқитувчи ҳужжат топширди. Улар малакали ҳакамлар томонидан баҳолалиб, 288 нафар ўқитувчининг ҳужжати иккинчи босқичга ўтказилди.

Кўрик-танловнинг иккинчи босқичида ўқитувчиларга иштирок этаётган фани бўйича уч хил қий-

инлик даражасидаги 30 та тест топшириғи берилди. Натижаларга кўра, кимё фанидан Қўшқўпир тумани 4-ихтисослаштирилган мактаб ўқитувчиси Расулбек Қарриев, биология фанидан Хива тумани 8-умумий ўрта таълим мактаби ўқитувчиси Нодира Атажанова, физика фанидан Ҳазорасп тумани 1-ихтисослаштирилган мактаб-интернати ўқитувчиси Отабек Эгамбердиев, математика фанидан Шовот тумани 1-ихтисослаштирилган мактаб-интернати ўқитувчиси Ихтиёр Матмуродов, инглиз тили фанидан Ҳазорасп тумани 1-ихтисослаштирилган мактаб-интернати ўқитувчиси Алишер Бобониезов ғолиб деб топилиб, республика босқичига йўлланма олди.

Ғолиблар орасида Гурлан тумани 43-ихтисослаштирилган мактаб-интернати ўқитувчиси Инобат Ража-

бова ҳам бор. У информатика ва ахборот технологиялари фанидан биринчи ўринни эгаллади.

– Учинчи босқичга йўлланма олган ўқитувчиларнинг ўқувчилари халқаро, республика олимпиадаларида ғолибликни қўлга киритиб келяпти, – дейди Хоразм вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи Ҳамро Бектемиров. – Бу олимпиада ҳали ўқитувчиларимиз ўз устидаянада кўпроқ ишлаши, изланиши кераклигини ҳам кўрсатмоқда. Ушбу танловни ташкил этган касабаси уюшмаларидан миннатдормиз.

Вилоят босқичи ғолиблари халқ таълими бошқармаси ҳамда Таълим ва фан ходимлари касабаси уюшмаси вилоят ташкилотининг дипломлари билан тақдирланди.

Муҳаббат ТЎРАБОЕВА,
«ISHONCH»

Узоқ йиллар давомида қишлоқ хўжалигида ерлардан оқилона фойдаланмаслик оқибатида тупроқнинг табиий унумдорлиги ва экинлар ҳосилдорлиги пасайди, етиштирилган маҳсулотлар сифати ёмонлашиб, атроф-муҳитнинг ифлосланиши кучайди. Глобал иқлим ўзгариши туфайли сўнгги йилларда сув танқислиги юзага келди. Ички ирригация тармоқларининг аксарияти яроқсиз ҳолга келиб қолгани сабабли суғориладиган экинзорларнинг мелиоратив ҳолати фойдаланишга ярамайдиган даражада ёмонлашди. Бу ерлардаги тупроқнинг 93 фоизиди ҳаракатчан фосфор миқдори, 68,3 фоизиди алмашувчан калий миқдори, 79,3 фоизиди гумус (чиринди) миқдори ўртачадан паст даражага тушиб қолди.

Мен 1981 йилдан эътиборан Жиззах вилояти Зарбдор туманидаги «Ғалаба» хўжалигида агроном, бўлим бошлиғи вазифаларида ишладим. Уша пайтлар ҳам ерларнинг унумдорлиги пастлиги, шўрланиш даражаси юқорилиги, маҳаллий ўғитлар салинмаслиги туфайли тупроқ структураси, ғоваклиги, биологик, физикавий, кимёвий хоссалари бузилгани, тупроқдаги фойдали микроорганизмларнинг фаолияти йўқлиги, алмашиб экиш назардан четда қолгани каби ҳолатлар гувоҳи бўлганман.

Мен бу ачинарли аҳволни ўрганиб, соҳадаги камчиликлар ҳақида туман ва вилоят раҳбарлари ҳамда мутахассисларга муносабат қилганимда, қаттиқ тазйиққа учраганман. Улар менга жим юришимни, мамлакатда қишлоқ хўжалигини кимёлаштириш бошланганини ўқитишди. Чунки ҳамма ерни кимёвий минерал ўғитлар билан озиқлантириб, юқори ҳосил олишни ўйларди, хоҳос. Маҳаллий ўғитдан фойдаланишни ва алмашиб экиш тизимини жорий этишни эса хаёлларига ҳам келтирмасди.

Марказий Осиё суғориладиган ҳудудларнинг тупроғи азотга бой эмас. Бу тупроқларда азот миқдори 0,07 фоиздан 1,15 фоизгача бўлади. Азот миқдоридидаги тафовут тупроқ ҳосил бўлиши жараёни хусусиятлари, деҳқончилик маданиятига боғлиқ. Тупроқдаги азот формалари

Кейинги 35-40 йил давомида алмашлаб экишлар унутилгани боис тупроғимиз очор аҳволга келиб қолди. Қишлоқ хўжалигида тўққиз далали, ўн далали пахта-беда алмашиб экиш тизимини амалда қўллагаслик тупроғимиздаги кимёвий, биологик, физиологик жараёнларни, унинг структурасини, ғоваклиги ва озۇқа билан таъминланганлигини ёмонлаштириб юборди.

ёхуд ер фақат озۇқа берувчи манба эмас

ассосан унинг чиринди таркибини ташкил қилувчи турли органик бирикмалардан иборат. Мутахассисларнинг узоқ йиллик илмий кузатишлари натижаларига қараганда, бир гектар тупроқ қатлами ўзида ўсимлик ва ҳайвонот организмлари ҳаётийлигини таъминлайдиган, одам учун 99 фоиз озۇқа берадиган бир тоннадан ортиқроқ бактериялар массаси сақлайди. Тупроқнинг бу қимматбаҳо сифати нотўғри муносабат туфайли яқсон бўлиши мумкин. Уни тиклаш жараёни эса жуда оғир кечади ва узоқ вақт сарфлашни талаб қилади. Масалан, 10 сантиметр қалинликдаги тупроқнинг унумдор қатламини тиклаш учун 100 йил керак бўлади. Бу демак, қонунларимиз тупроқнинг унумдор қатламини асраб қолишга қаратилган қатъий тартиб-қоидаларни ва чораларни ўзида ифода этмоғи шарт!

Афсуски, ҳозир диёримизнинг кўплаб шаҳарларидаги кимё заводлари ва саноат корхоналари ер, сув манбаларини экологик ҳижатдан хавфли ва захарли чиқиндилар билан ифлослантиряпти. Айниқса, олтин фонди-миз ҳисобланган 4 миллион гектар суғорила-

диган ер очор аҳволда. Унинг тенг ярмида зудлик билан ҳосилдорликни тиклаш чора-тадбирларини амалга ошириш лозим. Айни пайтда 40 фоиз суғориладиган ерларнинг тупроқ унумдорлиги паст. 600 минг гектар ер ҳар хил касалликлар сабабли ишдан чиққан.

Ердан фойдаланувчилар қонун бўйича тупроқ унумдорлигини оширишнинг самарали чораларини кўришлари, тупроқни шомол, сув эрозиясидан сақлашга доир агротехника, мелиорация ва гидротехника тадбирларини амалга оширишлари, ерлар шўрланиши ва ифлосланишига йўл қўймасликлари керак.

Кейинги 35-40 йил давомида алмашлаб экишлар унутилгани боис тупроғимиз очор аҳволга келиб қолди. Қишлоқ хўжалигида тўққиз далали, ўн далали пахта-беда алмашиб экиш тизимини амалда қўллагаслик тупроғимиздаги кимёвий, биологик, физиологик жараёнларни, унинг структурасини, ғоваклиги ва озۇқа билан таъминланганлигини ёмонлаштириб юборди.

Дунё тажрибасида, хусусан, АҚШ (1969 йил), Буюк Британия, Франция ва ФРДда тупроқ муҳофазасига қаратилган махсус қонунлар қабул қилинган. Бизда ҳам Ер кодекси, табиати муҳофаза қилиш, сув ва ундан фойдаланиш, ўрмон, давлат ва санитария назорати, фермер ва деҳқончилик хўжалиқларига оид қонунлар бор. Бу ҳужжатлар, гарчи тупроқ унумдорлигини муҳофаза қилишни муайян даражада мувофиқлаштиришга хизмат қилса-да, ундан

фойдаланишни яхлит тарзда тартибга сололмайди.

Бинобарин, тупроқ ҳолатини яхшилаш ва унумдорлигини ошириш масаласи жорий қонунчилигимизга тегишли ўзгартришлар қиритишни ёки соҳага тааллуқли умумий ягона янги қонун яратишни тақозо этади. Бу ўринда Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020-2030 йилларга мўлжалланган стратегиясини тўлақонли амалга ошириш, шунингдек, тадбиркорлик субъектларига илмий асосланган ахборотлар етказиб бериш, уларга замонавий хизматлар кўрсатиш, ишлаб чиқаришга илм-фан ютуқларини ва инновацияларни кенг жорий этиш, таълим, илм-фан, ишлаб чиқариш ва агрохизматлар кўрсатиш тизимининг узвий интеграциясини таъминлаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шунга кўра, сўнгги икки йил ичида Президентимизнинг ушбу масалага доир иккита фармони ва битта қарори қабул қилинди. Қишлоқ хўжалигида ер ва сув ресурсларидан самарали фойдаланиш концепциясини амалга ошириш доирасида халқаро молия институтлари билан ҳамкорлик қилиш ҳамда давлат-хусусий шериклиги жорий этилиб, ишчи гуруҳи тузилди. Агар соҳада ер ва сув ресурсларидан самарали фойдаланиш концепцияси ҳамда сув ресурсларини бошқариш ва ирригация секторини ривожлантириш стратегияси ишлаб чиқилди. Айни кезларда қишлоқ хўжалиги экинларини суғоришда томчилик, ёмғирлиги суғориш ва бошқа сув тежовчи технологияларни кенг

Мутахассис фикри

қўллаш бўйича ер эгалари ва сув истеъмолчиларини рағбатлантириш механизми йўлга қўйилмоқда.

Менинг асосий инновацион ғоям куйидагича: агар ўн далали алмашлаб экиш тизими қўлланилса, 100 гектар ернинг 70 гектарига беда экилади. Ҳар 3 йилда беда майдони алмаштирилса, 10 йилда алмашлаб экиш тўлиқ амалга оширилади. Ушбу усул қўлланилганда, ер ҳам озиқланади, ҳам дам олади.

«Ерни боқсанг, ер ҳам сени боқади», дейишади. Таассуфки, 1980 йилларга келиб, маҳаллий ўғитга эътибор сусайди. Унинг ўрнига азотли, фосфорли ва калийли ўғитлардан фойдаланиб, ҳосилдорликни кўтаришга зўр берилди. Тупроққа меъёридан қанча кўп минерал ўғитлар берилса, шунча унинг таркибидаги фойдали микроорганизмлар нобуд бўлишига, ғоваклиги, структураси бузилишига, унумдорлигининг кескин пасайиб кетишига олиб келади. Таркибидаги тузлар, карбонатлар миқдори ошиб ва минераллашиб тупроқ касаллана бошлайди. Бу ҳолат ҳозир ҳам давом этапти, захарли минерал ўғитлар ҳамон ўзининг салбий таъсирини кўрсатиб келмоқда.

Маҳаллий ўғитлардан тўғри фойдаланиш эса тупроқнинг табиий унумдорлигини тиклаш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш ва зироатчилик экинлари ҳосилдорлигини оширишнинг асосий омилларидан биридир. Улар тупроқда озиқ элементларини кўпайтиради, шунингдек, унинг сув, иссиқлик ва ҳаво ўтказиш қобилиятини яхшилайди. Маҳаллий ўғитлардан фан ютуқлари асосида ўринли фойдаланилса, пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлиги ошиб, маҳсулот сифати яхшиланади.

Юқорида айтилган муаммоларга Қишлоқ хўжалиги вазирлиги масъуллари ҳамда соҳа мутахассислари жиддий эътибор қаратишади ва уни ижобий ҳал этиш чораларини кўришади деган умиддамиз.

Қўқор УСМОНҚУЛОВ,
тупроқшунос-агрохимик олим

Кўнгилга сайр

ЮРАК
НОТИНЧ...

Муҳтарима УЛУҒОВА

Тонг ювди тун юзин, қалбингни кенг оч,
Залолат ўтини жонингдан ўйир.
Меҳр, шафқат уйи бўлмасин торож,
Мен сени кечирдим, мени ҳам кечир.

Кўксинг пармалаган нафрат ўрнига
Жаннатул маъвонинг муждасин кўйир.
Ўйлин тўје: ишқмасин гина тўйига,
Мен сени кечирдим, мени ҳам кечир.

Манманлик келмирган, емирган, синган –
Кўнглингга таслимлик ёшларин иғир.
Роҳатлар гулласин руҳиятигнга,
Мен сени кечирдим, мени ҳам кечир.

Хар килнинг ўз йўрғак, насиби, қабри...
Дунё гарзпалаги айланар ғир-ғир...
Бўйлайлик жаннатнинг исидан нари,
Мен сени кечирдим, мени ҳам кечир.

Наманган давлат универ-
ситетида ҳозирги кунда
18 та факультет, 40 та ка-
федра, 1 та бошқарма, 3
та марказ фаолият юрит-
моқда. 18786 нафар та-
лаба 52 та таълим йўна-
лиши ва 25 та магист-
ратура мутахассисликлари
бўйича тахсил оляпти.

Мулоҳаза учун мавзу

«СУПЕР КОНТРАКТ»ДАГИЛАР САВИЯСИ...

Ёхуд таълим сифатини қандай ошириш мумкин?

2020-2021 ўқув йилида универ-
ситетда бир қанча янги йўна-
лишлар очилди. Жумладан,
кундузги таълимда юриспруден-
ция, биотехнология, мевачилик ва
узумчилик, сабзавотчилик, полиз-
чилик ва картошкачилик, иссиқ-
хона хўжалигини ташкил этиш ва
юритиш, сиртки таълимда эса фи-
лология ва тилларни ўқитиш, мате-
матика, география каби янги йўна-
лишлар ташкил этилди. Матема-
тика, физика мутахассисликлари
бўйича 30 нафар, амалий матема-
тика, биология, кимё, география
мутахассисликлари бўйича 10 на-
фар иқтидорли ёшлар тўлиқ давлат
гранти асосида магистратурага қа-
бул қилинди.

Бу йил университетда абитури-
ентлар учун янгилар кўп. Маса-
лан, тиббиёт факультетига кадрлар
тайёрлашда услубий ёрдам бериш
учун Андижон давлат тиббиёт инсти-
тутути бириктирилади. Талабалар-
нинг амалий кўникмаларини шакл-
лантириш мақсадида вилоятдаги
тиббиёт муассасалари билан узвий
ҳамкорлик йўлга қўйилади. Вило-

фари фан номзоди, доцентлардир.
Биз ҳамкасбларимиз орасида ака-
демиклар кўпайишини истаймиз.
Бу шунчаки ҳавойи истак эмас.
Чунки профессор-ўқитувчилари-
миз орасида шундай илмий ун-
вонга муносиб мутахассислар бор.
Тан олиб айтиш жоизки, уни-
верситетда билими саёз талаба-
лар ҳам йўқ эмас. Бундан кўз юмиб
бўлмайди. «Супер контракт» бўйи-
ча қабул қилинган талабаларнинг
савияси наинки Наманган давлат
университетида, балки мамлака-
тимиздаги бошқа олий ўқув юрт-
ларида ҳам мақтанарли даражада

эмас. Максимал баллнинг учдан
бир қисмини аранг тўплаган тала-
баларнинг билимини ошириш ва
мустақамлаш – таълим сифатини
яхшилашнинг энг муҳим стратегик
йўли ҳисобланади. Бу йўлда мунта-
зам иш олиб борилмас экан, таъ-
лим сифати ҳақида гапиришнинг
ўзи ортқча.

Наманган давлат университе-
тида ёш ўқитувчилар ва юқори
курсларнинг билимдон талабала-
рини янги қабул қилинган «супер
контракт»чиларга кўмаклашиш
тажрибаси яхши йўлга қўйилган.
Ўйлайманки, имтиҳон жараёна-
рига рақамли технологияларни
жорий этиш кенгайиши билан бу
муаммо ҳам ижобий ечим топади.
Имтиҳондан «йиқилиш»ни истама-
ган билими саёз талаба мустақил
равишда ўз устида ишлайди. Бу би-
лан эса таълимда сифатни яхши-
лашга эришиш мумкин.

Собитхон ТУРҒУНОВ,
Наманган давлат
университети ректори

Жиззах
вилояти

Таассуротлар бир олам

Ғаллаорол туманининг Қашқабулоқ қишлоғи-
даги «Камолот» болалар соғломлаштириш
оромгоҳида дам олувчиларнинг ҳар бир
кўни мазмунли ва мароқли ўтмоқда.

Дам олиш маскани
Сангзор дарёси
соҳилида жой-
лашган бўлиб, бу ердаги
сўлим манзаралар, ан-
войи гуллар таратаёт-
ган ёқимли ҳид, анҳор-
дан оқаётган зилول сув
барчанинг дилига ором
ва ҳаловат бағишлайди.
Қалин дов-дарахт, ар-
чазорлар билан бур-
канган оромгоҳ кўнгил-
ларга ҳузур бахш этади.
Оромгоҳда 3-навбатда
ҳордиқ чиқараётган 75
нафардан ортиқ бола-
жоннинг шўх-шодон
қийқириги ва ўйин-кул-
гулари бир дам ҳам тин-
майди.

«Лочин», «Парвоз»
ва «Камалак» гуруҳла-
рининг деворий газета-

лари, болажонлар чиз-
ган суратлар, моҳир кўл-
лар ижоди – ўйинчоқлар
ва нафис нақшларни
кўриб, беихтиёр ҳай-
ратланасиз. Ҳар бир
хона озода ва батариб,
кўчма кутубхона дам
олувчилар ихтиёрида.
Бунда етакчи Умида Тур-
сунова, тарбиячилар-
дан Соҳиба Ҳўйбабекова,
Шаҳло Сафарова, Лайло
Раҳимоваларнинг ҳис-
салари катта. Айниқса,
Азиз Алимов раҳбарли-
гида ташкиллаштирила-
ётган турли тадбирлар,
кўшиқ айтиш ва рақсга
тушиш танловлари бар-
чага манзур бўляпти. Ғо-
либлар маъмурият то-
монидан совғалар билан
тақдирланяпти.

– Болажонларнинг
кайфияти жуда яхши.
Уларнинг чеҳрасида ку-
вонч балқиб турибди.
Келажагимиз ворисла-
рига бўлган юксак эъти-
борни инсонийликнинг
энг юқори даражаси
деб биламиз, – дейди
оромгоҳ раҳбари Аҳма-
дали Тошмуродов.
Шунингдек, дам олув-
чилар Сангзор дарёсига
туташ жойдаги богу-
роғлар, жилғалар ва бу-
лоқларни томоша қилиб,
муқаддас қадамжоларни
зиёрат қилишади. Бу эса
болажонларнинг юр-
тимиз табиатида бўлган
меҳрини ошириш баро-
бариди миллий қадрият-
ларимизни авайлаб-
асрашга ўргатади.

Азиз СОЛИЕВ,
Ғаллаорол туманидаги
«Камолот» кундузги
оромгоҳ катта
етакчиси

Ёзги соғломлаштириш

Навоий
вилояти

«Ишонч»да янги мавсум

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Навоий ви-
лояти кенгаши тасарруфидagi Кармана туманида жойлашган
«Ишонч» болалар соғломлаштириш оромгоҳининг учинчи
мавсуми очилди.

Жорий йилги ёзги соғлом-
лаштириш мавсумида ушбу
оромгоҳда карантин қо-
даларига қатъий риоя қилган ҳолда
беш навбатда 80 нафардан бола-
ларни соғломлаштириш режалашти-
рилган.

– Оиламизда онамнинг китобга
меҳри баланд, – дейди оромгоҳ дам
олувчиларидан бири Айдана Алда-
нова. – Онамнинг китоб бор уйга фа-
ришталар киради, дея тез-тез так-
роллаши ҳам, албатта, бежиз эмас.
Яқинда «Широқ» асарини ўқиб чиқ-
дим. Широқнинг ватанпарварлиги,
мард, жасуриликка ҳавасим келди.
Юртга садоқат ҳислари қалбимни
тўлдирди.

Оромгоҳда болажонларнинг ҳар
бир кўни мароқли ўтиши учун барча
шарт-шароитлар яратилган: ёшга
мос равишда катта-кичик чўмилиш
ҳавзалари, спорт мажмуалари, ку-
тубхона, маънавият ва маърифат хо-
наси, маданий дам олиш учун сахна-

лар мавжуд. Юмшоқ ўйинчоқ тикиш,
мунчоқ тўкиш, доира, инглиз тили,
шахмат-шашка каби тўғарақлар фао-
лият юритмоқда.

Болажонларнинг вақтини мароқли
ўтказиш, спортга бўлган қизиқишини
кучайтириш, соғлом турмуш тарзини
шакллантириш мақсадида оромгоҳда
«Соғлом бола – бахтли келажақ» ши-
ори остида футбол, баскетбол, во-
лейбол, энгил атлетика каби турлар
бўйича мусобақалар, «Ёш китобхон»,
«Мустақил Ўзбекистон ёшлари» мав-
зуларида тадбирлар ўтказилмоқда.
Шунингдек, «Менинг бахтли ёшли-
гим», «Келажақдан меҳмонлар», «Ва-
тан остонадан бошланади» мавзу-
ларда уюштирилаётган танловлар
ўғил-қизларга олам-олам завқ бағиш-
ламоқда.

Диларфўз ЎРОЗОВА,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерациясининг Навоий вилояти
кенгаши раисининг ёшлар
масалалари бўйича маслаҳатчиси

Тошкент
вилояти

Таълим ва фан ходимлари касаба уюш-
маси Оҳангарон шаҳар кенгаши «Юрт та-
рқиёти йўлида бирлашайлик!» шиори
остида «Энг намунали бошланғич ташки-
лот» кўрик-танловини ўтказди.

Бирлашув нуқтаси

Бошланғич ташкилот-
ларнинг фаол ишти-
рокини таъмин-
лаш мақсадида ўтказил-
ган ушбу кўрик-танловда
12-давлат мактабгача

таълим ташкилоти бош-
ланғич касаба уюшма кў-
митаси раиси Азиза Фар-
монкулова 1-ўринни,
5-умумтаълим мак-
таби бошланғич ка-

Кўрик-танлов

саба уюшма кўмитаси
раиси Муҳайё Исма-
това 2-ўринни, Барка-
мол авлод болалар мак-
таби бошланғич касаба
уюшма кўмитаси ра-
иси Моҳира Пардаева
3-ўринни эгаллади.
Кўрик-танлов ғолиб-
ларига эсдалик совға-
лари топширилди.

Мавжуда ҚҰРБОНОВА,
Оҳангарон шаҳридаги
6-ДМТТ бошланғич касаба
уюшма кўмитаси раиси

Эълон

«TASHKENT REALTOR SERVICE» МЧЖ
тўғридан-тўғри музокаралар ўтказиш йўли билан
ўтказиладиган савдога тақлиф этади!

Савдога «Ўзмилийбанк» АЖ Тошкент
шаҳри, Янчонбод филиалининг 12.07.2021 йил-
даги №902-5829/06-сонли буюртманомасига асо-
сан филиал балансидаги кўчмас мулк объекти,
яъни Тошкент вилояти, Зангиота тумани, Туркистон
қишлоғи, «Рамадон» МФЙ, Чорвадор кўчаси, 22-
уй манзилида жойлашган, умумий ер майдони 6,20
га, қурилиш ости майдони 10562,10 кв.м., умумий
фойдаланиш майдони 7112,3 кв.м. бўлган «Мол-
хона бино ва иншоотлари» қўйилмоқда.

Объектнинг бошланғич баҳоси (ҚҚС би-
лан) –14 490 000 000 сўм.

Савдо 2021 йил 30 июль кўни соат 12:00 да
Тошкент шаҳри, Яққасарой тумани, Шота Руста-
вели кўчаси, 68-А уйда бўлиб ўтади.

Мазкур объект шу кўни сотилмай қолган
тақдирда, такрорий савдо 2021 йилнинг 1 сен-
тябрига қадар ҳар ҳафтанинг сешанба ва жума
кўнлари соат 12:00 да бўлиб ўтади. Савдода
иштирок этиш учун буюртманомаларни қабул
қилиш савдодан уч соат олдин – соат 9:00 да тўх-
талади.

Савдо ғолиби – «Харидор»га қуйидаги
мажбуриятлар юклатилади:

– савдо натижалари тўғрисидаги баённо-
мани имзолагандан сўнг 10 кун муддат ичидида
«Сотувчи» билан объектнинг олди-сотди шарт-
номасини расмийлаштириб, объект сотилиш
баҳосининг қолган қийматини олди-сотди шарт-
номаси имзолагандан сўнг фойзисиз муддатли
тўлов асосида, яъни 7 (етти) йил давомида тўлаб
бериш керак;

– ҳужжатларни расмийлаштиришдаги тўло-
лар, «Савдо ташкилотчиси»га тўланадиган кор-
миссион тўловлар ҳамда юзага келадиган бошқа
барча харажатлар «Харидор» маблағи ҳисоби-
дан амалга ошириш;

– объектни зарардан, ёнғиндан ва табиий
офатлардан «Харидор» томонидан шартнома-
нинг тўлиқ муддатига суғурта қилириш.

Шартнома қийматининг 100 фойизи тўлан-
гандан сўнг мазкур мулкка бўлган ҳуқуқи «Хари-
дор» номига расмийлаштирилиб берилади.

Талабгорлар томонидан сотиб олиш нархи
ва тўлов муддатлари тўғрисидаги тақлифлар та-
лабларга мувофиқ тузилиб, муҳрланган конверт-
ларга жойлаштирилган икки нусхада тақдим эти-
лиши шарт.

Мазкур объект бўйича тўғридан-тўғри музо-
каралар ўтказиш йўли билан ўтказиладиган сав-
дода икки ва ундан ортиқ талабгорлардан ари-
залари тақдим этилганда, сотувчи – мулк эгаси

томонидан ўз аризасида энг юқори нархни энг
қисқа муддатда тўлашни тақлиф этган талаб-
горни ғолиб деб топади. Битта талабгор томо-
нидан ариза тақдим этилган тақдирда шартларга
мувофиқ берилган тақлифи мос келган ҳолда ғо-
либ аниқланади.

Савдода иштирок этиш истагини билдир-
ган шахслар «Закалат пули тўғрисидаги кели-
шувини» имзолагандан сўнг объект бошланғич
баҳосининг 2 (икки) фойиздан кам бўлмаган
микродордаги закалат пулини «TASHKENT REALTOR
SERVICE» МЧЖнинг ҳисобрақамига (банк: «Ипак
йўли» АИТБ Тошкент шаҳар Миробод филиали,
х/р: 20208000804876496001, МФО: 01101, СТИР:
301 743 808) тўлашлари лозим.

Риэлторлик хизматларининг миллий стан-
дарти (2-сон РХМС)га асосан, талабгорларга кўч-
мас мулк бозоридида ахборот ва маслаҳат хизмати
кўрсатиш тўғрисида шартномалар тузилади.

Савдода қатнашиш учун талабгорлар
қуйидаги ҳужжатларни топшириши керак:

– юридик шахслар учун – давлат рўйха-
тидан ўтказилгани тўғрисидаги гувоҳноманинг
нусхаси, ишончли вакил иштирок этганида қўнун
ҳужжатларида белгиланган тартибда расмий-
лаштирилган ишончнома ва унинг шахсини тас-
диқлайдиган ҳужжат нусхаси;

– жисмоний шахслар учун – паспорт нус-
хаси, ишончли вакил иштирок этганида қўнун
ҳужжатларида белгиланган тартибда расмий-
лаштирилган ишончнома ва унинг шахсини тас-
диқлайдиган ҳужжат нусхаси, закалат пули
тўланганини тасдиқлайдиган ҳужжат нусхаси,
сотиб олиш нархи ва тўлов муддатлари тўғри-
сидagi тақлифлар талабларга мувофиқ тузилиб,
муҳрланган конвертларга жойлаштирилган икки
нусхада тақдим этилади.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча ва-
рақалари талабгорнинг имзоси, агар талабгор юри-
дик шахс бўлса, унинг муҳри ва ваколатли шахс-
нинг имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.
Талабгорлардан буюртманомалар ва кон-
вертлар эълон чиққан кундан бошлаб расмий
иш кўнлари соат 9:00 дан 16:00 гача Тошкент
шаҳри, Яққасарой тумани, Ш.Руставели кўчаси,
68-А уйда қабул қилинади.

Савдода иштирок этиш учун талабгорлар
realtorservice@mail.ru электрон почта ёки 95-
170-78-13 телефонларига муурожаат қилишлари
мумкин.

Хизматлар лицензияланган. RR – №0008

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши жамоаси тармоқ ходим-
лари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгаши собиқ раиси, касаба уюшмалари фахрийси
Табихон АҚРАМОВАнинг
вафоти муносабати билан марҳуманинг оила аъзолари ва ақинларига ҳамдардлик билдиради.

МУАССИС:

2007 йил 11 январда
Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот
агентлигида
116-рақам билан
рўйхатга олинган.

«Ishonch» ва
«Ishonch-Доверие»
газеталари
таҳрир хайъати:

Қудратилла РАФИҚОВ

(таҳрир хайъати раиси),

Улуғбек ЖАЛМЕНОВ,

Анвар АБДУМУХТОРОВ,

Сайфулло АҲМЕДОВ,

Акмал САИДОВ,

Равшан БЕДИЛОВ,

Қутлимурот СОБИРОВ,

Суҳроб РАФИҚОВ,

Шоқосим ШОИСЛОМОВ,

Ҳамидулла ПИРИМҚУЛОВ,

Нодира КАРИМОВА,

Анвар ҚУЛМУРОДОВ

(Бош муҳаррирнинг
биринчи ўринбосари),

Меҳриддин ШУКУРОВ

(Масъул котиб – «Ishonch»),

Валентина МАРЦЕНЯК

(Масъул котиб –
«Ishonch-Доверие»)

Бош муҳаррир
Ҳусан ЭРМАТОВ

Бўлимлар:

Касаба уюшмалари ҳаёти –

(71) 256-64-69

Ҳуқуқ ва ҳалқаро ҳаёт –

(71) 256-52-89

Миллий-маънавий

кадриятлар ва спорт –

(71) 256-82-79

Хатлар ва муҳбирлар

билан ишлаш –

(71) 256-85-43

Маркетинг ва обуна –

(71) 256-87-73

www.ishonch.uz
сайти орқали Ўзбекистон
Республикаси Президентининг
фармон ва қарорлари,
энг сўнгги янгилликлар,
таҳлилий, танқидий
мақолалар, хабарларнинг
тўлиқ матни
билан танишингиз
мумкин.

Худудлардаги муҳбирлар:

Қорақалпоғистон

Республикаси – (+998-99) 889-90-22

Андижон вилояти – (+998-99) 889-90-23

Бухоро вилояти – (+998-99) 889-90-31

Жиззах вилояти – (+998-99) 889-90-34

Наманган вилояти – (+998-99) 889-98-02

Навоий вилояти – (+998-99) 889-90-28

Тошкент вилояти – (+998-99) 889-98-44

Самарқанд вилояти – (+998-99) 889-90-26

Сирдарё вилояти – (+998-99) 889-98-55

Сурхондарё вилояти – (+998-99) 889-90-32

Фарғона вилояти – (+998-99) 889-90-24

Хоразм вилояти – (+998-99) 889-98-01

Қашқадарё вилояти – (+998-99) 889-90-27

«Ishonch»дан олинган маълумотларда

манба сифатида газета номи

кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри таҳририят

нуқтани назаридан

фэрқиланиши мумкин.

Навбатчи муҳаррирлар:

А. Абдурахмонов,

Ж. Наҳанов

Мусаҳҳихлар:

А. Абдулфайзов,

Д. Худойберганаева

Саҳифаловчи:

Ҳ. Абдужалилов

Босишга топшириш вақти – 22:20

Топшириш